Ազգ
Azg
armenian daily

28 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 2003 ՈՒՐԲԱԹ 219(2904)

ԱԶԳԱՅԻՆ
ՀԱՄԱՐ

Շեւարդնաձեն «աշխարհը փրկեց», իսկ Արեւմուտքը նրան «դավաճանեց»

ԼՈՆԴՈՆ, 27 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Էդուարդ Շեւարդնաձեն այն կարծիքին է, թե ինքը «աշխարհը փրկեց» միջուկային աղետից, իսկ այժմ Արեւմուտքն իրեն դավաճանեց: «Եթե «սառը պատերազմը» չվերջանար, ապա կսկսվեր երրորդ համաշխարհային պատերազմը: Մենք փրկեցինք աշխարհը... Ես ամերիկյան քաղաքականության հիմնական կողմնակիցներից մեկն էի: Այն, ինչ տեղի ունեցավ այստեղ (Վրաստանում.- ծանոթությունը ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի), ես չեմ կարող հասկանալ», հայտարարել է Վրաստանի նախկին նախագահը եւ ԽՍՀՄ արտաքին գործերի նախկին նախարարը հարցազրույցի ժամանակ, որն այսօր հրապարակել է «Դեյլի թելեգրաֆ» բրիտանական լրագիրը:

«Այժմ Շեւարդնաձեն այն կարծիքին է, որ ԱՄՆ-ը նպաստեց քաղաքական ասպարեզից իր հեռանալուն,- նշել է լրագիրը մեկնաբանության մեջ: - Նա դա համարում է մեծագույն դավաճանություն բարեկամների կողմից: 75-ամյա քննադատը չի թաքցնում, որ խոցված է Վրաստանում ԱՄՆ-ի դեսպան Ռիչարդ Մայլսի դերից»: «Շեւարդնաձեն պնդում է, որ Մայլսն էր մեղսակից ընդդիմության հաջողությանը, որը հասավ նրա հեռացմանը նախագահի պաշտոնից, իսկ տեղի ակտիվիստներին զորավիգ էին եղել ամերիկյան փողերով», գրել է «Դեյլի թելեգրաֆը»:

Ռուսաստանը Բաքվին հորդորում է աշխուժացնել ԼՂ կարգավորման բանակցությունները

Տրուբնիկով. «Ռուս-ադրբեջանական կապերն օրինակելի են»

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

Դեկտեմբերի 5-8-ը տարածաշրջանային այցի շրջանակներում Բաքու, Երեւան եւ Ստեփանակերտ կժամանեն Ղարաբաղյան կարգավորման ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի (ԱՄՆ, ՌԴ, Ֆրանսիա) եռանախագահները: Սպասվում է, որ միջնորդները կներկայացնեն հակամարտության կարգավորման բանավոր առաջարկներ:

«Այս պահին ճշտված չէ, թե ինչ երթուղով կժամանեն միջնորդները: Հայտնի է միայն, որ նրանք տարածաշրջանում են լինելու դեկտեմբերի 5-8-ը», ասաց ՀՀ ԱԳՆ մամլո խոսնակ Համլետ Գասպարյանը:

Սովորաբար միջնորդները մեկնում են Բաքու, ապա ժամանում Երեւան եւ ուղեւորվում Ստեփանակերտ:

Եռանախագահների այս այցելությունն ուշագրավ է նրանով, որ առաջինն է Հայաստանի եւ Ադրբեջանի նախագահական ընտրություններից հետո, ինչպես նաեւ միջնորդներն առաջին գործ են ունենալու Հեյդար Ալիեւի որդի Իլհամի հետ:

«Հուսով եմ, որ միջնորդ պետությունները՝ ԱՄՆ-ը, ՌԴ-ն եւ Ֆրանսիան, կանեն հնարավորը հակամարտության խաղաղ կարգավորման համար», ասել է Ի. Ալիեւը չորեքշաբթի երեկոյան ՌԴ առաջին փոխարտգործնախարար Վյաչեսլավ Տրուբնիկովի հետ Բաքվում կայացած հանդիպման ժամանակ:

Համաձայն Բաքվի «Զերկալո» թերթի, Ալիեւը դժգոհություն է հայտնել ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի գործունեությունից, որը 10 տարիների ընթացքում արդյունքներ չի տվել:

Տես ➧ էջ 2

Արդար պահանջ

Լաուրա Ասլանյանը 200 հազար դոլար բարոյական վնասի փոխհատուցում է պահանջում ջրմուղից

Եվրադատարանի համակիրների թիվն ավելանում է

ԿԱՐԻՆԵ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ

Նախկին ռադիոինժեներ, այժմ գործազուրկ Լաուրա Ասլանյանը 5 երեխաների մայր է եւ Արաբկիր ու Կենտրոն համայնքներում խմելու ջրի աղտոտումից առավել տուժածներից: Մինչ օրս էլ, վախն ու կասկածը սրտում, համայնքի շատ բնակիչների նման նա ջուրն օգտագործում է եռացրած վիճակում, բերում Նորքի զանգվածներից կամ «Նոյ» ու «Արարատ» գնում: Նոյեմբերի 18-ին Լաուրա Ասլանյանը «Ջրմուղ-կոյուղի» ՓԲԸ-ի դեմ դատական հայցով ներկայացել է Կենտրոն եւ Նորք-Մարաշ համայնքների առաջին ատյանի դատարան: Առավել կարեւորելով նյարդային կորուստները, ապաշնորհ ծառայությունների պատճառով նվաստ վիճակում հայտնվելը, Լաուրա Ասլանյանն իբրեւ բարոյական վնասի փոխհատուցում «Ջրմուղ-կոյուղի» ՓԲԸ-ից պահանջում է 200 հազար դոլար: Իսկ թե ինչու հենց այդ գումարը, հետեւյալ բացատրությունն է տալիս: Ինքը մանրակրկիտ ուսումնասիրել է մարդու իրավունքների եվրոպական կոնվենցիայի դրույթները, Եվրադատարան դիմածների հայցերը եւ պարզել, որ նմանօրինակ հանցադեպերի դեպքում հայցատուները մոտավորապես հենց այս գումարի շրջանակներում են փոխհատուցում պահանջում:

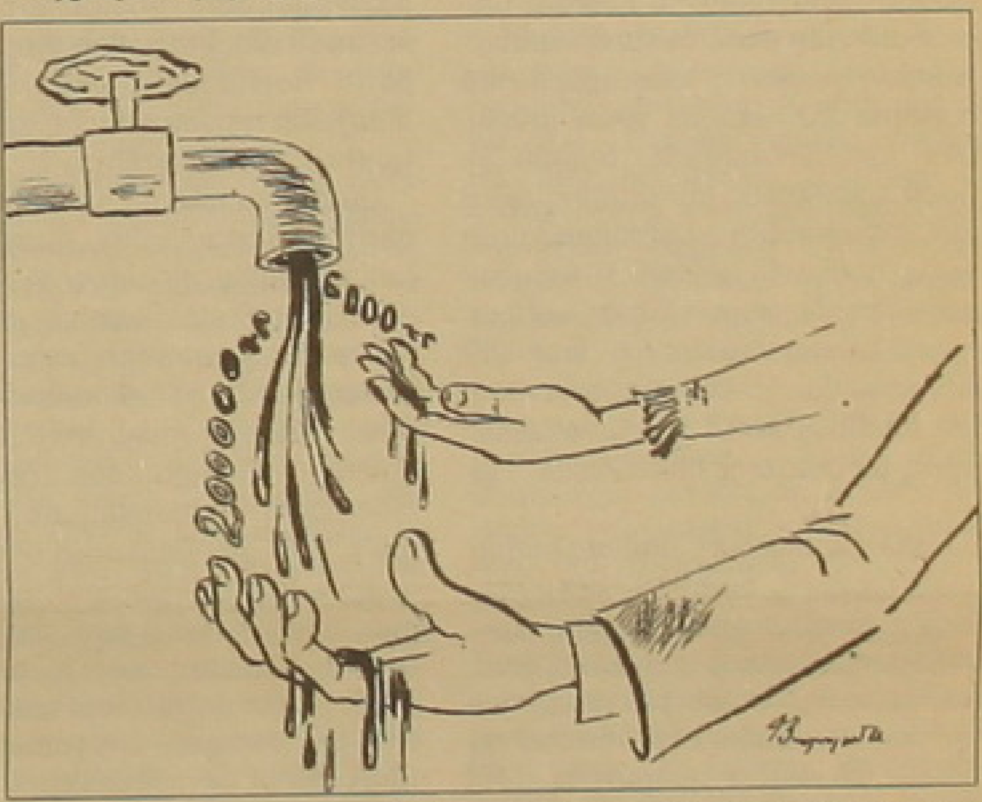

Տես ➧ էջ 3

Վանաձորում խոզուկից մահվան դեպք չի եղել

«Ազգի» երեկվա համարում տպագրվել է լրատվություն, որ Վանաձորի թիվ 10 դպրոցի աշակերտներից մեկը մահացել է խոզուկ հիվանդությունից:

Վանաձորի թիվ 10 դպրոցի, տարածքը սպասարկող համաբուժարանի, ինֆեկցիոն հիվանդանոցի տնօրինությունները երեկ հավաստեցին, որ լուրը չի համապատասխանում իրականությանը:

Ինչ վերաբերում է իրավիճակի վերահսկելի լինելուն, իրադրությունը լիովին վերահսկում են ՀՀ առողջապահության նախարարությունը եւ Լոռու մարզպետարանը, ինչի արդյունքում հոկտեմբերին մարզում գրանցված հիվանդ երեխաների թիվը նոյեմբերի ընթացքում, ըստ մարզպետարանի առողջապահության եւ սոցիալական վարչության տվյալների՝ նվազել է 40 տոկոսով: Բարդության դեպքեր չեն արձանագրվել: Լոռու մարզի հիգիենիկ եւ հակահամաճարակային պետական տեսչության եւ համաբուժարանի աշխատակիցների միջոցով կազմակերպվում են ամենօրյա տնային այցեր՝ հիվանդության կանխարգելման նպատակով: Ձեռնարկված միջոցառումների շնորհիվ կանխվել է նաեւ հիվանդության տարածումը հանրապետության այլ մարզեր:

ՍՈՆԵՎԵԼ ՍԻԿՈՅԱՆ
Վանաձոր

Խմբագրությունը ներողություն է խնդրում ցավալի թյուրիմացության համար: Միաժամանակ, լիովին պատկերացնելով նման ապատեղեկատվության հետեւանքները, գոհունակություն ենք հայտնում, որ մահվան, առավել եւս՝ երեխայի, դեպք չի եղել:

Ինչ վերաբերում է լուրը խմբագրությանը հայտնողին, որն ինքն էլ թյուրիմացության զոհ է դարձել, թող նրան վանաձորցիները ների՛ն:

Կաթողիկոսը շրջագայում է Հյուսիսային Կովկասում

ՄՈՍԿՎԱ, 27 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ամենայն Հայոց կաթողիկոս Գարեգին երկրորդն այսօր Մոսկվայից ինքնաթիռով մեկնել է Միներալնիե Վոդի: Ինչպես ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ին հայտնել են Հայ առաքելական եկեղեցու Ռուսաստանի թեմում, Վեհափառ հայրապետը Կովկասում կանցկացնի երկու օր: Միներալնիե Վոդիում Գարեգին երկրորդը կայցելի տեղի հայկական եկեղեցի, իսկ այնուհետեւ կմեկնի Հյուսիսային Օսիա: Վլադիկավկազում Ամենայն հայոց կաթողիկոսը կմասնակցի Սբ Գրիգոր Լուսավորչի տաճարի 160-ամյակի տոնակատարությանը: Կիրակի առավոտյան նա կվերադառնա Երեւան: Նախօրյակին Վեհափառ հայրապետը մասնակցել է Կովկասի հոգեւոր ղեկավարների՝ Մոսկվայում կայացած քառակողմ հանդիպմանը, որի ընթացքում քննարկվել է տարածաշրջանի իրավիճակը: Հանդիպման մասնակիցներին ընդունել է Ռուսաստանի նախագահ Վլադիմիր Պուտինը:

1-ը դեկտեմբերի
ՁԻԱՀ-ի դեմ պայքարի համաշխարհային օր

- 2003 թ. ընթացքում աշխարհում մոտ 5 մլն մարդ վարակվել է մարդու իմունային անբավարարության վիրուսով:

Ամեն րոպե աշխարհում մոտ 11 մարդ վարակվում է ՄԻԱՎ-ով:

- 2003 թ. նոյեմբերի 1-ի դրությամբ Հայաստանում գրանցվել են 243 ՄԻԱՎ վարակակիրներ, որոնց 83 տոկոսը մինչեւ 39 տարեկան անձինք են:
- Հայաստանի Հանրապետությունում գրանցված ՄԻԱՎ վարակակիրներից 3-ը մինչեւ 14 տարեկան երեխաներ են:

Տարբեր հաշվարկային տվյալներով ՀՀ-ում 2200-2400 մարդ վարակված է ՄԻԱՎ-ով, սակայն նրանք հասարակության լիարժեք անդամներ են:

ՍԱՏԱՐԻՆԵՐ ՄԻՄՅԱՆՑ

ВОЙНА!- где истинные христиане?

Истинное Слово Христа, говоримое в наше время
"Это Есть Мое Слово-Альфа и Омега"

◆ **Откровение Христа,**
которое истинные христиане знают уже всего мира ◆
1071 стр. ◆ бесплатная информация
Verlag Das Wort, Max-Braunstraße 2,
97828 Marktheidenfeld, Германия
Факс: 0049-(0) 9391/504-133 ◆ www.das-wort.com

Նշանակումներ

Զուրաբ Ժվանիան՝ Վրաստանի պետնախարար

Վրաստանի ժամանակավոր նախագահ Նինո Բուրջանաձեն պետական հեղաշրջում իրականացրած մյուս կողմնակիցների հետ եւ նրանց ենթարկվող լիազորությունների ժամկետը սպառած հին խորհրդարանի օժանդակությամբ սկսել է նախարարական պորտֆելների բաշխումը:

Երեկ 144 կողմ, 0 դեմ ձայներով խորհրդարանը պետնախարարի պաշտոնում հաստատել է խորհրդարանի նախկին նախագահ (1995-2001 թթ.) Զուրաբ Ժվանիային: Վրաստանում պետնախարարը կառավարության ղեկավարն է սահմանափակ լիազորություններով: Այսպես, պետնախարարը չի կարող նշանակել նախարար կամ վարել կառավարության նիստը:

ՆԳ նախարար է նշանակվել Ժվանիայի «Միացյալ ժողովրդավարներ» կուսակցության առաջնորդներից Գեորգի Բարամիձեն: Ենթադրվում է, որ պաշտպանության եւ պետանվտանգության նախարարների պաշտոնները կպահպանեն նախկին նախարարներ Դավիթ Թեւզաձեն եւ Վալերի Խաբուրձանիան:

«Թեւզաձեն բավական խիզախ էր, երբ նոյեմբերի 23-ին հայտարարեց, որ երբեք չի գնա սեփական ժողովրդի դեմ», «Ռուսթավի-2» հեռուստաընկերությամբ հայտարարել է Վրաստանի ապագա, ամենահավանական նախագահության թեկնածու Միխայիլ Սաակաշվիլին:

Ֆինանսների նախարարի պաշտոնում նշանակվել է Զուրաբ Նողաիդելին, որը այդ պաշտոնը զբաղեցրել է 1999-2000 թթ.: Ի դեպ, այսօրվա Վրաստանի բյուջեն անմխիթար վիճակում է: Դեֆիցիտը կազմում է մոտ 150 մլն դոլար այն դեպքում, երբ պետական բյուջեն մոտ 550 մլն է:

Աջարիայի առաջնորդ Ասլան Աբաշիձեն Մոսկվայում, որտեղ նա հանդիպումներ է ունեցել ՌԴ վարչապետ Մ. Կասյանովի, չճանաչված Հարավային Օսիայի նախագահ Էդ. Կոկոեւի հետ, հայտարարել է, որ ինքը ռազմական ուժ կկիրառի Վրաստանի ժամանակավոր կառավարության դեմ, եթե վերջինս փորձի բռնի կերպով իր իշխանությունը հաստատել նաեւ Աջարիայում:

«Մարդիկ, ովքեր իշխանության են եկել ուժով, իրավունք չունեն որեւէ մեկին հրամաններ տալու, հատկապես նրանց, ովքեր ընտրվել են օրինական կերպով: Մենք գործ ունենք ծայրահեղ ազգայնականների հետ, ովքեր կգնան ամեն ինչի, որպեսզի իրականացնեն իրենց նպատակները», ասել է Աբաշիձեն՝ հավելելով նաեւ, որ Աջարիան անկախություն չի հռչակի:

Աբաշիձեի եւ Սաակաշվիլու հարաբերությունները բարդ են: Այսպես, խորհրդարանական ընտրությունների նախօրեին «Առյուծի» կողմնակիցները հրդեհել էին Սաակաշվիլու Բաթումի կուսակցության գրասենյակը, ծեծել «Միացյալ ազգային» շարժման կողմնակիցներին: Այդուհանդերձ, Սաակաշվիլին 2 օր առաջ հայտարարել է, որ ինքը պատրաստ է բանակցել Աբաշիձեի հետ՝ նկատելով, որ նա կարեւոր դեր է խաղում Վրաստանի ներքաղաքական կյանքում:

Թ. Հ.

Արցախում նորից հացի թանկացում

Անցած օրերին Ստեփանակերտի որոշ խանութներում հացի գինը կրկին բարձրացել է, ի բացառյալ «Հացի գործարան» ՓԲԸ-ի վաճառասեղերի, որտեղ վաճառվող հացի գինն առայժմ մնացել է անփոփոխ: Անցած վեց ամսում սա հացի չորրորդ թանկացումն է: Սակայն ԼՂՀ մայրաքաղաքում այս օրերին հոլովվող հրատապ թեման ոչ այնքան հացի թանկացումն է, որքան աշխատավարձերի սպասվող բարձրացումը, կամ՝ երկուսը միասին: Թվում է, աշխատավարձերի բարձրացումը պետք է որ միայն դրական արձագանք գտներ բնակչության մոտ, մինչդեռ տարաշերտ քննարկումները առավելապես բացասական վերաբերմունք են արձանագրում: Ընդ որում այս վերաբերմունքը փաստում են նաեւ Արցախի պետական լրատվամիջոցները վերջին օրերի հեռարձակումներում եւ հրապարակումներում: Բանն այն է, որ 2004 թ. հունվարի մեկից հանրապետության, այսպես կոչված, առաջին դեմքերի աշխատավարձը բարձրանալու է աննախադեպ չափերով, շատ դեպքերում հասնելով 200 հազար դրամ ամսական աշխատավարձի սահմանը: Դրան զուգընթաց բարձրացող մյուս բյուջետայինների աշխատավարձի չափը, սակայն, այնքան էլ նշանակալի չի լինելու, որովհետեւ ավելանալու է առավելագույնը նախկին աշխատավարձի 45 տոկոսի չափով: Այս համատեքստում համեմատաբար նվազ են երեւալու կենսաթոշակները:

Աշխատավարձերի նախատեսվող բարձրացման առիթով վերաբերմունքը բնակչության կողմից շատ ավելի զգայական է դրսեւորվում, քան սպասելի էր: Թերեւս իրավիճակի պարզաբանման անհրաժեշտությամբ կարելի է բացատրել ԼՂՀ վարչապետ Անուշավան Դանիելյանի բացառիկ հարցազրույցը, որը նա օրերս տվել է Արցախի հանրային հեռուստատեսությանը: Վարչապետը, հանգամանորեն վերլուծելով թե հացի թանկացման եւ թե աշխատավարձերի նախատեսվող բարձրացման իրական շարժառիթները, փորձել է հարցազրույցում համոզիչ փաստարկներ բերել դրանց առնչությամբ:

Մասնավորապես, անդրադառնալով հացի հերթական թանկացմանը, Ա. Դանիելյանը նշել է, որ կանխապես պայմանավորվածություն է եղել հացարտադրողների հետ՝ գների աճը փոխհամաձայնեցնելու մասին: Եվ հենց այս փոխհամաձայնությամբ է պայմանավորված այն փաստը, որ անցած ամիսներին ԼՂՀ-ում հացի գինը ՀՀ-ում գործող գներից ցածր է եղել: Այս համամասնությունը վերջին ժամանակի թանկացումից հետո էլ դարձյալ պահպանվում է, թեպետ ՀՀ-ում եւ ԼՂՀ-ում տնտեսական դաշտն ու շուկան նույնն են: Այդուհանդերձ, կառավարությունը չի կարող արգելել շուկայական գործընթացները, կամ էլ տարանջատվել հայաստանյան շուկայից:

Վարչապետի գնահատմամբ, գնագոյացման վրա պետության միջամտության դեպքում տուժելու է գյուղացին: Վերջին հինգ տարում ցորենի գինը ԼՂՀ-ում եղել է անփոփոխ, մինչդեռ այդ ընթացքում էներգակիրները, պարարտանյութերը եւ այլն անհամեմատ թանկացել են: Ըստ էության, գյուղացին հայտնվել է այնպիսի վիճակում, երբ որոշ տարածքներում նրա ներդրած գումարները չեն փոխհատուցվում, ուստի ցորենի գնաճը նույնպես բնական է: Հասկանալի է նաեւ, որ վերջին երկու տարում ԼՂՀ-ում առկա է հացահատիկի արտադրության շոշափելի աճ, ինչը վկայում է այս ոլորտում լուրջ առաջընթացի մասին: Մյուս կողմից հարց է առաջանում՝ հացի թանկացման դեպքում ինչպես վարվել չունեւոր խավի հետ: Ելքը ըստ վարչապետի հետեւյալն է՝ կամ դա պիտի փոխհատուցվի, կամ էլ բարձրացվեն աշխատավարձերը, թոշակները եւ պետության կողմից տրվող մյուս վճարները: Կառավարությունը, Ա. Դանիելյանի հավաստմամբ, այդ բոլոր քայլերն էլ ձեռնարկելու է:

Անդրադառնալով աշխատավարձերի բարձրացմանը, վարչապետը խոստովանեց, որ այսօր էլ, երբ դեռեւս վերջնականապես որոշված չեն դրանց չափորոշիչները, կա աշխատավարձերի անհամամասնություն: Խնդիրը դիտարկելով իր օրինակով, Ա. Դանիելյանը նշեց, որ իր ամսական աշխատավարձը ավելին է, քան թոշակառուի միջին թոշակի տարեկան չափը: Բնականաբար, եկող տարում, երբ տեղի ունենա աշխատավարձերի բարձրացում, խախտվելու է այս համամասնությունը հօգուտ բյուջետային աշխատողի եւ թոշակառուի: Քանի որ աշխատավարձերի բարձրացումն իրականացվելու է Հայաստանի Հանրապետությունում գործող կարգի համաձայն, այսինքն սահմանվելու են այնպիսի վճարաչափեր, որպիսիք գոյություն ունեն համապատասխան պաշտոններում, ուստի հանրապետության ղեկավարությունը որոշել է առաջին դեմքերի աշխատավարձերը սահմանել ՀՀ նույն պաշտոնների դրույքաչափերի 80 տոկոսով, իսկ բյուջետային աշխատողներինը՝ լրիվ չափով: Այն մտայնությունը, թե այսպես կոչված նախարարական աշխատավարձերի բարձրացված գումարաչափով կարելի է զգալիորեն բարելավել թոշակառուների վիճակը, Ա. Դանիելյանը անվանեց անտեղյակություն: Առաջին դեմքերի աշխատավարձերի ավելացված ընդհանուր գումարը կազմում է 91 մլն դրամ: Եթե դա բաժանենք թոշակառուների թվի վրա, ապա ամեն մի թոշակառու կստանա ընդամենը 165 դրամ ավելի գումար: Նույնը հարկային ծառայողների եւ դատավորների պարագայում, որոնք նոր տարվանից պետք է ստանան, համապատասխանաբար, միջինը 90 հազար եւ 160 հազար դրամ ամսավարձ: ԼՂՀ-ում կա 14 դատավոր: Նույն հաշվարկով ավելացված գումարի բաժանումը թոշակառուներին կտա 15 դրամ հավելավճար: Սա է, Ա. Դանիելյանի բնութագրմամբ, բարձրացված ամբողջ աժիոտաժի իրական գինը:

Ինչ մնում է թոշակների ավելացմանը, ապա միջին կենսաթոշակը ներկայումս գործող 6600 դրամից նոր տարում կհասնի 7880 դրամի: Նորմալ աշխատանքային ստաժ ունեցող կենսաթոշակառուների թոշակը, այսպիսով, կդառնա 10200 դրամ: Ընդ որում՝ եթե դրանից հանենք ԼՂՀ-ում տրվող 2000 դրամ տարածքային հավելավճարը, ապա ավելացումն ընդգծված կերեւա:

Վարչապետը հայեցակարգային մասով նշեց, որ ընդհանուր առմամբ բյուջետային աշխատավարձերը հանրապետությունում կազմում են 3.5 մլրդ դրամ, թոշակները՝ շուրջ 4 մլրդ դրամ: 2004 թ. աշխատավարձերի բարձրանալուց հետո ավելացված գումարի չափը, ըստ Ա. Դանիելյանի, զգալի կլինի: Օրինակ բերելով կրթության համակարգի աշխատավարձի ընդհանուր ֆոնդը, որը կազմում է 1.5 մլրդ դրամ, նա նշեց, որ այս բնագավառում ավելացումը տեղի է ունենալու 325 մլն դրամի սահմաններում: Ավելի կոնկրետ, ուսուցչի աշխատավարձը 22 հազար դրամի փոխարեն կազմելու է 31 հազար դրամ, կամ շուրջ 40 տոկոսի աճ: Մի քիչ ավելի՝ աշխատավարձի 46 տոկոսի աճ արդեն տեղի է ունեցել ընթացիկ տարում՝ մշակույթի բնագավառում:

Առհասարակ, դրական գնահատելով աշխատավարձերի ու թոշակների համապարփակ բարձրացումը, ինչը վերջին 5 տարում առաջին անգամ է տեղի ունենում, Ա. Դանիելյանն ընթացիկ եւ գալիք տարվա բյուջեների համադրումից ստացված դինամիկայի հիմամբ համոզմունք հայտնեց, որ կարելի է ամեն տարի առնվազն 10 տոկոսով բարձրացնել աշխատավարձերն ու թոշակները: Վարչապետի բացատրությամբ՝ մեկ մլրդ դրամի տարեկան աճը եւ ՀՀ-ից ստացվող 500 մլն դրամը թույլ են տալիս ոչ միայն սոցիալական բարելավում ապահովել, այլեւ լուրջ զարգացման նախադրյալներ ստեղծել՝ առաջին հերթին կապիտալ շինարարության ծավալներն ընդարձակելով: Նա նորանկախ երկրների համար բարձր ցուցանիշ համարեց ԼՂՀ-ում սեփական եկամուտների 143 տոկոսով աճն ընթացիկ տարում:

Վերոհիշյալ թվային փաստարկները բերելով՝ Ա. Դանիելյանը կոչ արեց նախատեսվող սոցիալական բնույթի նախաձեռնությունները գնահատել ոչ թե զգայական, այլ իրատեսական մոտեցմամբ, ճիշտ ըմբռնելու համար իրականության հրամայականները:

ԿԻՄ ԳԱԲՐԻԵԼՅԱՆ,
Ստեփանակերտ

ԼՂՀ-ում արդեն հանգանակվել է 80 հազար դոլար

«Հյուսիս-հարավ» ավտոմայրուղու կառուցման համար անհրաժեշտ գումար հայթայթելու նպատակով կազմակերպված հերթական հեռուստամարաթոնին Արցախում սկսել են նախապատրաստվել ավելի վաղ: Իսկ բուն դրամահավաքն այստեղ սկսվել է նոյեմբերի 20-ից, որին մասնակցում են պետական եւ մասնավոր կազմակերպություններ, հիմնարկներ, անհատ ձեռներեցներ:

Ազգային տուրքին հիմնականում մասնակցում է ԼՂՀ բնակչության՝ եկամուտներ ունեցող հատվածը, թեեւ ուսումնառող խավը՝ ուսանողներ, աշակերտներ, նույնպես ակտիվ մասնակցություն ունի այս հայրենանվիրական ձեռնարկմանը: Նոյեմբերի 27-ի տվյալներով, արդեն 51300 հոգի հայտարարել են իրենց ներդրումն ունենալու մասին: Հավաքված գումարը, ըստ «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամի արցախյան պատասխանատու Բորիս Ալավերդյանի, կազմել է շուրջ 80 հազար ԱՄՆ դոլար: Հատկանշական է, որ այս տարի ոչ միայն ավելացել է դրամահավաքին մասնակցող բիզնեսմենների թիվը, այլեւ ընդհանրապես՝ հավաքված գումարը զգալիորեն գերազանցում է նախորդ տարում նվիրաբերված գումարը: Դա նշանակում է, որ Ղարաբաղում աստիճանաբար ավելի խորն են գիտակցում երկրի ողնաշարը կազմող գլխավոր ճանապարհի ռազմավարական եւ տնտեսական նշանակությունը:

«Ազգի» թղթակցի հետ ունեցած զրույցում Բ. Ալավերդյանը հույս հայտնեց, որ հանգանակվող գումարի չափը ամբողջացված տեսքով ավելի շոշափելի է լինելու:

Կ. Գ.
Ստեփանակերտ

Հունվարի 1-ից կավելանան կենսաթոշակները

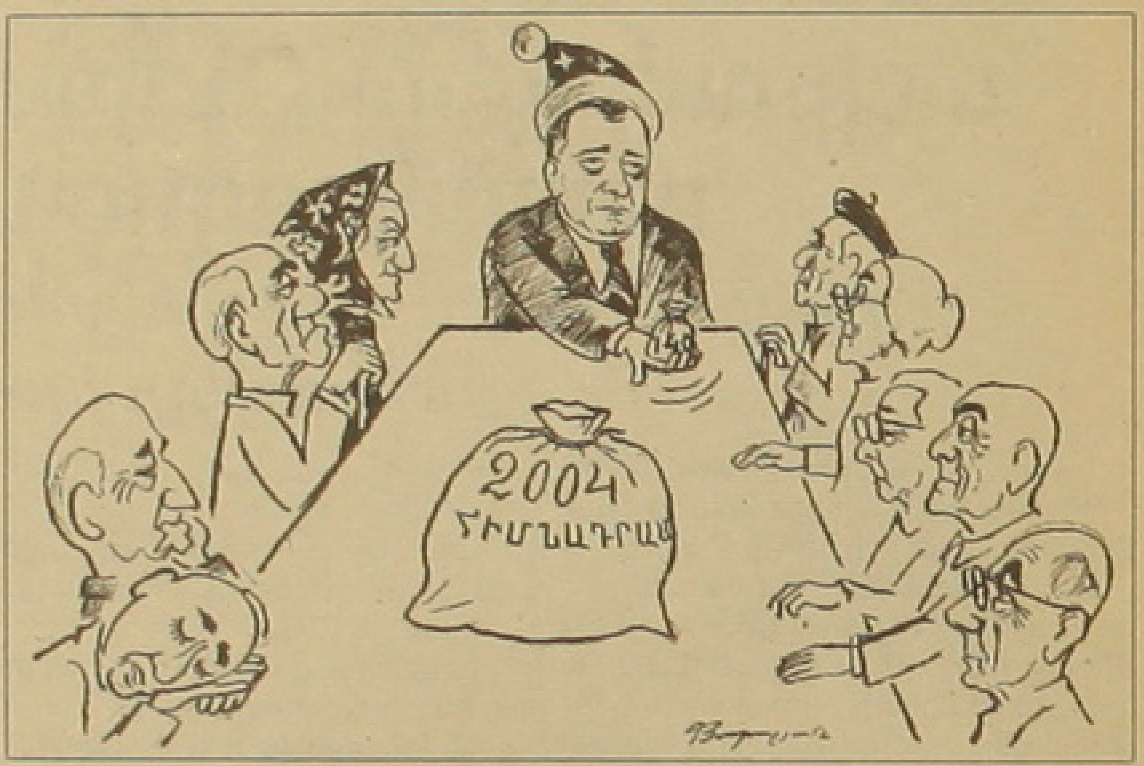

Նոյեմբերի 27-ին կառավարությունը հերթական նիստում ընդունել է մի շարք որոշումներ: Դրանց թվում է կենսաթոշակների հերթական ավելացումը: Լրագրողների հետ հանդիպման ժամանակ Սոցիալական ներդրումների հիմնադրամի նախագահ Ֆրունզե Մուշեղյանը տեղեկացրեց, որ 2004 թ. հունվարի 1-ից աշխատանքային մեկ տարվա ստաժի հավելումն այսօրվա գործող 120 դրամի փոխարեն սահմանվել է 140 դրամ: 4 մլրդ 200 մլն դրամի չափով այս նախաձեռնությունը ստանձնել է հիմնադրամը: Եթե համեմատելու լինենք՝ 2001 թ. հունվարի 1-ի դրությամբ, հանրապետությունում զուտ կենսաթոշակի փաստացի ծախսը կազմել է 2 մլրդ 400 մլն դրամ, 2004 թ. հունվարի 1-ից փաստացի կենսաթոշակի հիմնադրամի ծախսը կկազմի ամսական 4 մլրդ 450 մլն դրամ: 2001 թ. վերը նշված գումարը փաստացի ստացել է 548 հազար թոշակառու, այս տարին թոշակ է ստանում 490 հազարը, եւ վերջին 1,5-2 տարվա ընթացքում իրական կենսաթոշակների կրկնակի ավելացում է տեղի ունեցել:

Ինչպես տեղեկացրեց պրն Մուշեղյանը, հիմնադրամի ձեռնարկած միջոցառումների շնորհիվ ապահովելով կենսաթոշակների վճարման հասցեականությունը, մոտավորապես 50 հազարից ավելի մարդ դուրս մնացին: Հիմնականում դրանք հանրապետությունից բացակայող քաղաքացիներն են եղել, որոնք իրենց կենսաթոշակները ստանում էին ինչ-ինչ ճանապարհներով (հարեւան, բարեկամ կամ ընտանիքի անդամներ): Իսկ կենսաթոշակառուների թիվն այս տարին աճում է քիչ քանակությամբ եւ հունվարի 1-ից հետո 6-7 հազար մարդով կավելանա կենսաթոշակառուների քանակը: Այս տարին միջին կենսաթոշակը 7600 դրամ է, հունվարի 1-ից կդառնա 8300-8400 դրամ: Նախատեսվում է, որ եկող տարվա ընթացքում դեռ երկու անգամ կենսաթոշակների չափի բարձրացում կլինի, խոստացավ պրն Մուշեղյանը:

ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

Ռուսաստանը Բաքվին հորդորում է ակտիվացնել ԼՂ կարգավորման բանակցությունները

Սկիզբը՝ էջ 1

Տրուբնիկովը ոչ միայն ՌԴ առաջին փոխարտգործնախարարն է, այլեւ ղարաբաղյան կարգավորման բանակցություններում Ռուսաստանի վերջին երեք տարիների գլխավոր բանագնացը: Սովորաբար Մոսկվան ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի իր եռանախագահի հետ տարածաշրջան է գործուղում նաեւ Տրուբնիկովին:

Բաքու այցելելու որոշումն ընդունվել է ՌԴ եւ Ադրբեջանի արտգործնախարարներ Ի. Իվանովի եւ Վ. Գուլիեւի նոյեմբերի 25-ին Մոսկվայում կայացած բանակցություններից հետո: Ադրբեջանի արտգործնախարարը Բաքվի «Էխո» թերթում նշում է, որ Տրուբնիկովի այցի նպատակը ղարաբաղյան կարգավորման բանակցություններին ուժ հաղորդելն է:

Տրուբնիկովի Երեւան այց նախատեսված չէր, եւ նա Բաքվից մեկնել է Մոսկվա:

«Ռուսաստանը կանի հնարավորը՝ կարգավորելու Ղարաբաղի խնդիրը: Կար մի փուլ, երբ բանակցությունները տարբեր պատճառներով կորցնում էին ուժը, բայց հիմա եկել է պահը, երբ մենք պետք է քննարկենք այդ հարցը», «Ֆրանսպրեսը» մեջբերում է Տրուբնիկովին: Զրուցակիցները քննարկել են նաեւ ռուս-ադրբեջանական երկկողմ հարաբերությունները, Տրուբնիկովը դրանք որակել է «օրինակելի»:

Ղարաբաղյան հակամարտության թեման քննարկվել է նաեւ ՌԴ եւ Ադրբեջանի նախագահների հեռախոսազրույցում: Ըստ ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ գործակալության, Պուտինը եւ Ալիեւը շեշտել են, որ ղարաբաղյան հակամարտությունը պետք է լուծվի որքան հնարավոր է շուտ:

«Զերկալո» թերթը նշում է, որ Ռուսաստանն առաջարկում է ղարաբաղյան կարգավորման համար վերցնել մերձդնեստրյան (Մոլդովայի եւ Մերձդնեստրի հակամարտության) մոդելը: Մերձդնեստրյան մոդելը, որ մշակել է ՌԴ արտգործնախարարությունը, կոչվում է «Միացյալ պետության պետական կառուցվածքի հիմնական սկզբունքների մասին» եւ ընդհանրություններ ունի ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի 1998 թ. առաջարկած «Ընդհանուր պետության» բանաձեւի հետ: Քիշնեւը եւ Տիրասպոլն իրենց համաձայնությունն էին տվել, սակայն վերջին պահին Մոլդովան մերժեց այդ առաջարկությունը: «Ընդհանուր պետության» բանաձեւը ժամանակին մերժել էր Ադրբեջանը:

Ադրբեջանն անընդունելի է համարում ղարաբաղյան կարգավորման համար այսպես կոչված մերձդնեստրյան մոդելը, երեկ «Ինտերֆաքսին» տված հարցազրույցում ասել է Ադրբեջանի նախագահի աշխատակազմի արտաքին կապերի ղեկավար Նովրուզ Մամեդովը: Նա հերքել է լրատվամիջոցների տարածած այն տեղեկությունը, թե Տրուբնիկովն իր Բաքու այցելության ժամանակ ղարաբաղյան կարգավորման համար առաջարկել է մերձդնեստրյան մոդելը:

Մամեդովը հայտարարել է, որ Ադրբեջանի համար նման մոդելն անընդունելի է, քանզի միացյալ պետությունը հնարավորություն կստանա դառնալու դաշնային պետություն:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԲ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
Ֆաքս: 374-1-562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Լրագրողների սենեակ / հեռ. 581841
Համակարգ. ծառայութիւն / հեռ. 582483
Apple Macintosh համակարգչային շարուածը «Ազգ» թերթի

Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ, առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան, խստիւ արգելւում են, համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի:
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում

«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

ԱԶԳ

Ընթացիկ

ԱՅՑ

Ինչ է փոխվել «Զվարթնոց» օդանավակայանում

Երեկ «Արմենիա» միջազգային օդանավակայաններ» ընկերությունը «Զվարթնոց» օդանավակայան էր հրավիրել հայաստանյան լրատվամիջոցների ներկայացուցիչներին՝ ցույց տալու այստեղ կատարվող վերափոխման եւ արդիականացման աշխատանքները: Ինչից հետո ընկերության գլխավոր կառավարիչ Մարսելո Վենդեն եւ կոմերցիոն տնօրեն Խուան Պաբլո Քեչիջյանն առավել մանրամասն ներկայացրին կատարվածն ու կատարվելիքը:

PHOTOLURE

Ամբողջությամբ նորոգվել է VIP (բարձրակարգ սպասարկման) սրահը, գործում է մաքսազերծ խանութը: Կառուցվել է նոր ճանապարհ, որի շնորհիվ օդանավակայանի շենքին մոտենալուն անհրաժեշտ մի ամբողջ շրջանցիկ ճանապարհ է կրճատվել: Գործում է 12 գրանցման (ռեգիստրացիոն) սեղաններ, որոնց ավելանալու է 9-ը: Տեղադրվել է տեղեկատվական համակարգ, որի շնորհիվ ուղեւորները 2 լեզուներով իմանում են թռիչքների եւ ռեգիստրացիայի ժամերը: Կառուցվել են 2 անցումներ սայլակներով բեռներ տեղափոխելու համար: Եվ 3 աստիճանավանդակներ են կառուցվում, որոնց շնորհիվ հնարավորություն է ստեղծվում մեքենայից ուղղակի հասնել գրանցման սեղան: Մեծացվելու է սպասասրահը, կառուցվում է նոր տանիքը: Արդեն պատրաստ է նոր նշագծման համակարգի մի մասը: Կառուցվում են 2 սրճարաններ: Նորոգվել են աշխատակիցների հանգստյան սենյակները:

Ներկաներին տեսաշարով ցուցադրվեց նաեւ թռիչքադաշտի նախկին եւ ներկա վիճակը: Այն ամբողջությամբ նորոգվել է, լուսազդանշանային նոր համակարգ է ներդրվել: Վերգետնյա սպասարկման համար բերվել են նոր սարքավորումներ: Մասնավորապես վերջերս հակասառեցման մեքենաներ են բերվել Գերմանիայից:

Անվտանգության մեծ ծրագիր է նախատեսվում իրականացնել: Կստեղծվի վերահսկողության օպերատիվ կենտրոն, որը կարժենա մոտ 3 մլն դոլար: Այն հագեցած կլինի ժամանակակից սարքավորումներով: Շուրջ 80 տեսախցիկներ են տեղադրվելու օդանավակայանի ամբողջ տարածքում, որոնց միջոցով ամեն ինչ տեսագրվելու եւ պահպանվելու է:

Ինչպես տեղեկացրեց Մարսելո Վենդեն, մինչ այժմ կատարված աշխատանքներն արժեցել են 12 մլն դոլար, որի հիմնական մասն ուղղվել է թռիչքադաշտի նորոգմանն ու լուսազդանշանային համակարգի տեղադրմանը: Մինչեւ եկող տարվա մարտը կատարվելիք աշխատանքների համար նախատեսված գումարով հանդերձ, ներդրումների ընդհանուր չափը կկազմի 25 մլն դոլար: Գլխավոր կառավարիչը նշեց, որ այս ծավալով աշխատանքներ սկզբնապես նախատեսված չէին, բայց դրանց անհրաժեշտությունը կար, քանի որ օդանավակայանի ենթակառուցվածքները շատ վատ վիճակում էին:

Որքա՞ն են կազմելու օդանավակայանի նոր շենքի համար նախատեսված ներդրումները հարցին Մարսելո Վենդեն պատասխանեց, որ գումարային չափ պայմանագրով ընդհանրապես նախատեսված չէ: Մինչդեռ բոլորս հիշում ենք, որ պայմանագրի կնքման ժամանակ մեր պաշտոնյաները մեծապես շեշտում էին 50 մլն դոլար ներդրումային ծրագրի մասին: Պարզվում է, որ դա չի համապատասխանում իրականությանը:

Գլխավոր կառավարիչը նշեց, որ իրենք պատրաստվում են կառուցել ներկա պահանջներին համապատասխանող, ժամանակակից օդանավակայան: Երբ կառավարությունը հաստատի նոր օդանավակայանի կառուցման գլխավոր նախագիծը, այն ժամանակ էլ կնշվի ներդրումների չափը եւ կառավարությունը կհսկի ծրագրի կատարումը: Կարծիք հայտնվեց, որ ամեն դեպքում նոր շենքի կառուցումը 50 մլն դոլարից ավելի կարժենա: Այդ գումարի մեջ ներառված չեն օդանավակայանի ներկայիս շենքի համար կատարվող ներդրումները:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

ԱՍՈՒԼԻՍ

«Արմավիան» խոստանում է օդային ամուր կամուրջ

Ամենից առաջ Ռուսաստանի հետ

«Արմավիա» ավիաընկերության տնօրենությունը երեկ մամլո ասուլիս էր հրավիրել՝ ամփոփելու մոտ մեկամյա գործունեությունն ու ներկայացնելու զարգացման հեռանկարները: Մասնակցում էին ավիաընկերության գործադիր տնօրեն Պիտեր Սմիթը, գլխավոր տնօրեն Անդրեյ Նիկիտինը, արտադրության տնօրեն Արարատ Սարգսյանը, ինչպես նաեւ կոմերցիոն բաժնի տնօրենն ու պետը: Նշվեց, որ

2003 թվականին «Արմավիան» իրականացրել է 2 306 չվերթ՝ տեղափոխելով ավելի քան 192,8 հազար ուղեւորների 17 ուղիներով:

ՀՀ կառավարության հետ 7 ամիս առաջ կնքված պայմանագրի համաձայն ավիաընկերությունը ստանձնել է այն ուղիների շահագործումը, որ դադարեցվել էին «Հայկական ավիաուղիներ» ընկերության սնանկացման պատճառով: Պրն Սարգսյանը համոզված է, որ իրենց կհաջողվի օդային ամուր կամուրջ հաստատել ամենից առաջ Ռուսաստանի, հետո միայն ԱՊՀ եւ արտասահմանյան երկրների հետ, ինչը դրականորեն կանդրադառնա մեր երկրի տնտեսության զարգացման ու բնակչության կենսակերպի վրա: Առաջնային քայլերից մեկը համարվեց համաշխարհային ավիաբիզնեսի պահանջներին համընթաց գործելը, որի համար անհրաժեշտ է կիրառել նոր տեխնոլոգիաները: Օրինակ, ինտերնետով տոմսերի վաճառքը հնարավորություն կտա հնարավորինս մատչելի դարձնել սպասարկումը:

Ավիաընկերության անձնակազմում այժմ ընդգրկված են 220 աշխատողներ, անցած տարվա 14-ի փոխարեն: Նրանց մոտ 90 տոկոսը ՀՀ քաղաքացիներ են, կան նաեւ Գերմանիայից եւ Ռուսաստանից հրավիրված օդաչուներ, որոնք A 320 տիպի օդանավը վարելու մեծ հմտություն ունեն: Սակայն նրանց աշխատանքը ժամանակավոր է, քանի որ հայաստանյան 14 քաղաքացիներ արդեն վերապատրաստվել են Ֆրանսիայում, շուտով կմեկնեն 9-ը, իսկ դեկտեմբերին եւս 20 օդաչուներ եւ ինժեներական անձնակազմի աշխատողներ: Մինչեւ մյուս տարեվերջ անձնակազմերը լիովին բաղկացած կլինեն տեղական կադրերից:

Ավիաընկերությունը վարձակալել է A 320 տիպի 2 օդանավ, մինչեւ դեկտեմբերի 20-ը կավելանա եւս մեկը, բացի դրանցից, 5 օրից կներկրվի ATR 42 տիպի առաջին օդանավը, իսկ փետրվարին՝ երկրորդը: Այսինքն, մինչեւ նոր տարի ավիաընկերությունը լիովին կդադարեցնի թռիչքները հին օդանավերով՝ անցնելով արեւմտյան տիպի նոր օդանավերի, որը պայմանագրի հիմնական դրույթներից մեկն է:

Ասուլիսում շոշափվեցին մի շարք հարցեր կապված վերջին օրերին Մոսկվայից բեռներ, մասնավորապես թերթեր չտեղափոխելու հանգամանքի հետ, որը բացատրվեց «Զվարթնոց» օդանավակայանի վառելիքից զրկված լինելով: Տնօրենությունը, ըստ իրենց խոսքերի, ստիպված է եղել Մոսկվայից բեռնել այնքան վառելիք, որը բավականացրել է Հայաստանից հասնելու Սոչի եւ այնտեղ վերալիցքավորվել: Այդ իսկ պատճառով, բեռների փոխարեն վառելիք են տեղափոխել: Ինչ վերաբերում է վառելիքի գների աճին, դա ունի առավելապես օբյեկտիվ պատճառներ, քանի որ արձանագրվել է ոչ միայն Հայաստանում, այլեւ ողջ աշխարհում:

Ավիաընկերությունը մինչեւ 2004 թվականի մարտի 27-ը կիրականացնի ձմեռային չվերթեր, ոչ միայն ամբողջությամբ պահպանելով ամառայինը, այլեւ բացելով նոր չվերթեր՝ Թեհրան եւ Աշգաբադ:

Ռ. Պ.

Ավտովթարից զոհվեցին 3-ը, 3 ուղեւորներ էլ ծանր վիճակում են

Ինչպես տեղեկացնում է արտակարգ իրավիճակների վարչության լրատվական կենտրոնը, նոյեմբերի 26-ին, ժամը 14.18-ին Արագածոտնի մարզի Ուջան գյուղի մոտ՝ Երեւան-Գյումրի ճանապարհի 31 կմ-ում տեղի է ունեցել ավտովթար: Իրար են բախվել «ՎԱԶ 21093» եւ «2106» մակնիշի ավտոմեքենաները: 2 մեքենաների վարորդները՝ Արթիկ քաղաքի Տոնականյան 34/2 շենքի բնակիչ, 1954 թ. ծնված Կագբեկ Նահապետյանը եւ Երեւանի Ավանեսով 14 տան բնակիչ, 1974 թ. ծնված Արամ Սարգսյանը, ինչպես նաեւ նրա կինը՝ 1979 թ. ծնված Ասյա Նալբանդյանը, տեղում մահացել են: «ՎԱԶ 2106» մակնիշի մեքենայի ուղեւորներ՝ 1954 թ. ծնված Վրեժ Ինջալուրյանը, 1981 թ. ծնված Գայանե Ստեփանյանը եւ Եկատերինա Նալբանդյանը ծանր մարմնական վնասվածքներով տեղափոխվել են Գյումրու եւ Աշտարակի հիվանդանոցներ: Բժիշկների հավաստմամբ, նրանց վիճակը ծանր է:

Լրաքաղը
ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆԻ

Կարեւոր փաստաթղթերի նվիրատվություն «Զոհրապ» տեղեկատվական կենտրոնին

Ամերիկայի հայկական եկեղեցու Արեւելյան թեմից էլ. փոստով ստացված հաղորդագրությունը տեղեկացնում է, որ ավելի քան 40 կարեւոր, պատմական արժեք ներկայացնող փաստաթղթեր են նվեր ստացել հայտնի լրագրող, «Պայքար» շաբաթաթերթի խմբագիր Գրիգոր Քյոսեյանից (Ուոթերթաուն, Մասաչուսեթս):

Փաստաթղթերը, որոնց մեջ են 1903-1904 թթ. Ամենայն հայոց կաթողիկոս Մկրտիչ Խրիմյանի նամակները՝ ուղղված Ամերիկայի հայկական եկեղեցու թեմի առաջին հոգեւոր հովիվ Հովսեփ եպս. Սարաջյանին, երկու ձեռագիր, բայց անստորագիր նամակներ (հավանաբար գրված Զավեն արք. Տեր-Եղիայանի կողմից 1915 թ.)՝ ուղղված Ղեւոնդ արք. Դուրյանին, երբ վերջինս Բալկաններում էր, այլ նամակներ Սբ. Էջմիածնից գրված Ամերիկայի թեմի առաջնորդ հայր Արսեն Վեհունուն եւ պրն Սիվազլիին՝ Հայ ազգային պաշտպանության միության նախագահին, եւ մեկ նամակ հայտնի գրականագետ Հակոբ Օշականից, պահվելու են հայկական եկեղեցու Արեւելյան թեմի ուսումնասիրությունների եւ տեղեկատվության «Գրիգոր եւ Կլարա Զոհրապ» կենտրոնում՝ հետագա պատմական ուսումնասիրությունների համար: Դրանց մեծ մասը կարեւոր է այն առումով, որ 1915 թ. Ցեղասպանությանն անդրադարձող առաջին արձագանքներից են:

Նվիրատուն՝ պրն Քյոսեյանը, խմբագրել է նաեւ հայերեն թերթեր Բեյրութում, թղթակցում է Փարիզի «Յառաջին»: Իր գրական ժառանգության կարեւոր գործերից են ֆրանսահայ նկարիչ, ակադեմիկոս Գառզուի եւ ֆրանսահայ գրող Շահան Շահնուրի մասին ուսումնասիրությունները, որոնց հիմքում ընկած են իր անձնական, մտերմիկ շփումներն այդ արվեստագետ հսկաների հետ: Ներկայումս նա աշխատում է մեկ ուրիշ հատորի վրա, որտեղ քննության են առնվելու Շահնուրի թղթակցությունները Գուրգեն Մահարու հետ:

Առիթից օգտվելով «Զոհրապ» տեղեկատվական կենտրոնը կոչ է անում բոլոր մտավորականներին, մասնավորապես լայն հասարակությանն ընդհանրապես՝ նվիրելու Արեւելյան թեմին ամեն տեսակի արժեքավոր փաստաթղթեր, գրքեր կամ իրեր, որպեսզի հետագա սերունդները հնարավորություն ստանան ուսումնասիրելու մեր ժողովրդի անցյալը:

Հ. ԾՈՒԼԻԿՅԱՆ

Լաուրա Ասլանյանը 200 հազար դոլար բարոյական վնասի փոխհատուցում է պահանջում ջրմուղից

Սկիզբը՝ էջ 1

Բարոյական փոխհատուցման վերաբերյալ մեր օրենսդրության մեջ ոչ մի տող ու տառ չկա, սակայն 2002 թ. ապրիլի 24-ին Հայաստանը միացել է Մարդու իրավունքների եվրոպական կոնվենցիային եւ տեղական օրենքի չգոյության դեպքում այն պիտի գերակա լինի: Իհարկե, հայցադիմումի բավարարումը քիչ հավանական է, եւ հայցասուն էլ կանխավ թերահավատ է: Սակայն վճռական է՝ սկսած գործը մինչեւ ավարտ հասցնելու: Եթե պարտվի, դիմելու է նաեւ Եվրադատարան: Նրա շահերը ինչպես այստեղ, այնպես էլ Երեւանում ներկայացնելու է սպառողների միությունը:

Ի դեպ, խմելու ջրից տուժած եւ միությանը դիմած բողոքավորների թիվն արդեն հասել է 160-ի: Հիմնականում Արաբկիր համայնքից են: 5 գործ արդեն մտել է Կենտրոն եւ Նորք-Մարաշ համայնքների առաջին ատյանի դատարան, սակայն եւ հայցասուներին, եւ սպառողների միությանն անհայտ պատճառներով դատական առաջին նիստերը ձգձգվում են: Մնացած տուժածների փաստաթղթերը նախապատրաստվում են կրկին դատարան դիմելու համար: Սպառողների միության նախագահ Արմեն Պողոսյանի տեղեկատվությամբ, դիմողների մի մասն ակնկալում է միայն նյութական ծախսերի փոխհատուցում: Ընդ որում, խիստ տարբեր թվեր են նշում՝ 6 հազար դրամից 140 հազար դրամ:

Իսկ «Նորք» ինֆեկցիոն հիվանդանոցում արդեն 1 շաբաթ դիզենտերիայի վարակակիրներ չկան, բոլոր հիվանդները դուրս են գրվել: Ցրվել է նաեւ վախը, թե աղտոտված ջուրը կարող է դեղնախտի կամ այլ վարակների բռնկման պատճառ դառնալ: Փառք Աստծո, ոչ մի դեպք չի գրանցվել: Հիմա եկել է տուժածների փոխհատուցման ժամանակը՝ լինի բարոյական թե նյութական տեսքով:

Անդրադարձ

«Ազգային ոգու կորուստը հայրենիքում անթույլատրելի է»

Ասում է սփյուռքահայ լրագրողը

Սալբի Գասպարյանը ծնվել է Հալեպում, ծնողները Արեւմտյան Հայաստանից են Ուրֆայից: Ավարտել է Հալեպի համալսարանի անգլերեն լեզվի եւ գրականության բաժինը, այժմ հայերեն է դասավանդում Հալեպի Կիլիկյան ճեմարանում, որը Սիրիայի ամենահին դպրոցն է, հիմնված 1921 թվականին: Սալբին զբաղվում է նաեւ լրագրությամբ. ՌԱԿ Բեյրութի «Զարթոնք» թերթի պաշտոնական թղթակիցն է Հալեպում եւ Հայաստանի Հանրապետության Հալեպի հյուպատոսարանի թղթակիցը: Դասախոսում է Վենետիկի պետական համալսարանի հայագիտական ամբիոնի ամառային դասընթացներում, խմբագրում է այդ ամբիոնի 20-ամյակին նվիրված հուշամատյանը: Մի շարք մենագրությունների ու թարգմանությունների հեղինակ է: Նրա «Չորրորդ իշխանությունը որպես դրույթ եւ ուժ» վերնագրով ընդարձակ ուսումնասիրությունը միջազգային մամուլի մասին է, այդ թեմայով դասախոսել է Բեյրութում: Օրերս նա «Ազգ» թերթի խմբագրատան հյուրն էր: 15 տարվա ընդմիջումից հետո հայրենիք գալու առիթը «Հայաստան-Սփյուռք» լրատվամիջոցների համահայկական առաջին համաժողովին մասնակցելն էր: Ստորեւ ներկայացնում ենք մեր զրույցը:

— Ի՞նչ հոգսեր ունեն այսօր սփյուռքի լրագրողները, ի՞նչն է ձեզ դրդում զբաղվել լրագրությամբ:

— Սփյուռքի մամուլը, ի տարբերություն հայաստանյան մամուլի, նախ զուրկ է պրոֆեսիոնալիզմից. չկան մասնագիտացված լրագրողներ, թեեւ գրում են այն ամենի մասին, ինչի կարիքն իրոք զգացվում է: Շատերի պես ես էլ գրեթե ամեն թեմա շոշափում եմ, Հալեպում ոմանց դա անկեղծորեն զարմացնում է: Լրագրությունը սփյուռքում ինքնակամ ծառայություն է, աշխատում ենք առանց վարձատրության: Եթե լրագրողը որեւէ խմբագրակազմի մեջ ընդգրկված չէ, ուրեմն ոչ մի պահանջ չի ներկայացնում, քանի որ սփյուռքի մամուլը նյութական սուղ վիճակում է:

Լրագրողներն աշխատում են մեծ նվիրումով եւ իրենց ի վերուստ տրված շնորհը ծառայեցնում սփյուռքի հայությանը տանջող խնդիրների արծարծմանը: Ես գրում եմ ազգային, քաղաքական, ինչպես նաեւ արվեստի զանազան ճյուղերի մասին: Ինձ համար մեծ ուրախություն էր, երբ 2000 թվականին արժանացա «Զարթոնք» օրաթերթի «Հայկազուն եւ Անահիտ Վարդիվառյան» մրցանակին, որի համար անչափ երախտապարտ եմ: Ինձ շնորհեցին այդ մրցանակը, բնավ հաշվի չառնելով, որ կուսակցական շրջանակի մեջ չեմ:

Սփյուռքահայ մամուլը ձգտում է լիցքավորել հայերին, հույս ու հավատ ներշնչել հայրենիքի հանդեպ, ինչն այսօր պակասում է, քանի որ մի տեսակ նահանջ ենք ապրում: Եղավ մի շրջան, երբ խորը հիասթափության պատճառով մոտ մեկ տարի ոչ մի հոդված չգրեցի, ոչ թե հավատս էի կորցրել, այլ հիասթափվել էի հայրենիքի ծանր վիճակից: Հայաստանի անկախությունը սկզբնապես համայն հայությանը ոտքի կանգնեցրեց, բայց հետո իրավիճակն այնպես փոխվեց, որ միանգամից կորցրեցինք մեր մեծ հավատը: Սփյուռքում մեր գոյությունը պայմանավորված է հայրենիքի կենսունակությամբ, մինչդեռ այն, ինչ նկատվում է այսօր, այլ բան է հուշում: Երեւանում շրջելիս այսօր նկատում եմ եվրոպան հիշեցնող ռեստորաններ, խանութներ, բայց երբ անծանոթ մեկին հարցնում եմ, թե ի՞նչ վիճակում է ապրում, հավատս իսկույն խախտվում է, որովհետեւ հասկանում եմ, որ այդ շքեղությունները ամենքի համար չեն, այլ քիչ թվով մարդկանց:

— Տեղեկատվություն ստանալու իմաստով հայրենիքի հետ ունեցած կապը բավարա՞ր եք համարում:

— Անշուշտ, անհամեմատ սերտացել է կապը հայրենիքի հետ: Ինտերնետի, Հանրային եւ «Արմենիա» հեռուստաընկերությունների միջոցով կարծես Հայաստանում ենք ապրում: Դրանք բարեբեր դեր ունեցան Հալեպի հայկական համայնքում, որովհետեւ շատերը արաբերեն չիմանալով մինչ այդ միայն թուրքական հեռուստաալիքներ էին դիտում: Մեզ համար ուղղակի առաջադիմություն էր, մանավանդ որ Սիրիայում նույնիսկ հայկական մամուլ չունենք: Բացի

առաջնորդարանի «Գանձասար» շաբաթաթերթից, որեւէ այլ թերթ գոյություն չունի: Ամեն առավոտ ստանում ենք միմիայն Բեյրութի հայ մամուլը:

Գոհունակությանս հետ մեկտեղ պիտի նշեմ, որ հայաստանյան որոշ թերթերում, եւ հատկապես Հանրային հեռուստատեսությամբ Պաղեստինում Իսրայելի գործողությունները մեկնաբանելիս պաղեստինցիներին հաճախ ահաբեկիչ են անվանում, մոռանալով, որ արաբական երկրներում ունենք հայկական մեծ համայնքներ, որոնք իրենց լիարժեք ու ապահով են զգում: Այս թեման կարեւոր է, քանի որ պաղեստինցիների պայքարը չափազանց նման է ղարաբաղցիների պայքարին: Պաղեստինն ու Ղարաբաղը առաջ են ընթանում իրենց ընտրած պայքարով ու նպատակներով:

— Ի՞նչն է ձեզ այսօր ամենից շատ անհանգստացնում հայրենիքում:

— Չեմ կարող զայրույթս չարտահայտել ժամանակակից հայ գրականության արդի էջերում աչք ծակող այլասերված պատմվածքների վերաբերյալ: Հայրենասիրության ոչ մի նշույլ, ոչ մի գաղափար, դրանց հեղինակները կարծես հեռացել են հայ ժողովրդին բնորոշ արժեքներից: Չեմ ուզում նշել այդ գրքույկների ու հոդվածների անունները, որպեսզի հեղինակների անունները չկարեւորվեն: Ես հասկանում եմ, որ երբեմն կարելի է ռաբիս երգ լսել կամ անորակ նկար դիտել, բայց մարդկային ոգու խաթարումը Հայաստանում ուղղակի անթույլատրելի է:

Իսկ Թուրքիայի հետ մերձենալ կամեցողները պիտի գիտակցեն, որ սփյուռքի գոյատեւման հիմնակետը Հայ դատն է, Ցեղասպանության ճանաչումն ու պահանջատիրությունը: Հետեւաբար անպայման պետք է հաշվի առնել նաեւ սփյուռքի կարծիքը:

Սփյուռքը հակված է դեպի հայրենիքը, ինչ որ այստեղ կա, մեր ազգի հավերժության համար է, իսկ երբ դա խաթարվում է, սոսկալի զգացում է առաջացնում: Այստեղ կան մարդիկ, որ մինչ օրս Եռաբլուր չեն այցելել, Անդրանիկ զորավարի, Վազգեն Սարգսյանի եւ մյուս նահատակների շիրիմների տեղը չգիտեն, մի՞թե կարելի է այդպես ապրել:

— Համաժողովի աշխատանքը գոհացրե՞ց ձեզ, ստացա՞ք ձեզ հուզող հարցերի պատասխանները:

— Իբրեւ առաջին փորձ, համաժողովն, իհարկե, այնքան էլ կազմակերպված չէր: Պիտի նկատեմ, որ կազմակերպվածության կարիք ունենք համարյա բոլոր բնագավառներում: Ինչ խոսք, առաջադիմական քայլ էր եղած կարիքների մասին բացահայտորեն արտահայտվելը: Մենք արժանի ենք հայ մարդուն վայել կյանքով ապրելու ու դրան պիտի ձգտենք մեր ամենօրյա աշխատանքով:

Հարցազրույցը վարեց
ՌՈՒԶԱՆ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

ՄԻԱՎ-ՁԻԱՀ վարակի թիրախ կարող են դառնալ նաեւ բռնությունների ենթակա կանայք ու աղջիկները

Աշխարհի երկրների միջեւ սահմանները խիստ փխրուն են դարձել: Ներքին ու արտաքին հակամարտություններից ծվատվող մարդկությունը կանգնել է իր գոյատեւմանը սպառնացող համընդհանուր խնդիրների դեմհանդիման: ՄԻԱՎ-ՁԻԱՀ-ի (մարդու իմունային անբավարարության վիրուս-ձեռքբերովի իմունային անբավարարության համախտանիշ) դեմ պայքարը նպատակ է դարձել տարբեր համոզմունքների ու հավատքի, ռասաների ու կենսաձեւի մարդկանց համար: Նորագույն այս աղետը երեւան եկավ 70-ական թթ.: Առաջին անգամ ՄԻԱՎ-ով հիվանդության դեպք արձանագրվել է ԱՄՆ-ում, մեկ տարի անց Արեւմտյան Եվրոպայում, իսկ հետո կայծակնային արագությամբ հիվանդությունը տարածվել է բոլոր աշխարհամասերում: ՄԻԱՎ-ը սովորաբար թափանցում է մարդու արյան սպիտակ բջիջների՝ լեյկոցիդների մեջ եւ վարակելով դրանք թուլացնում իմունային համակարգը: ՁԻԱՀ-ը ՄԻԱՎ-ի վարակի վերջին եւ ամենածանր փուլն է, որն ավարտվում է մահվամբ:

Ամեն օր աշխարհում ՄԻԱՎ-ով վարակվում է մոտ 16000 մարդ: Անցած տարվա տվյալներով աշխարհում արդեն ապրում էր ՄԻԱՎ 42 մլն վարակակիր, որի 29,4 մլն-ը բնակվում է Աֆրիկայում՝ Սահարայից հարավ: Արեւելյան Եվրոպայի (որի մեջ են նաեւ Հայաստանն ու նախկին խորհրդային հանրապետությունները) եւ Կենտրոնական Աֆրիկայի տարածաշրջաններում, վարակակիրների թիվը հասել է 1,2 մլն-ի: Համաճարակի ընդգրկումներն այժմ շատ ավելի մեծ են, քան 10 տարի առաջ արված կանխատեսումները: Հիվանդության ի հայտ գալու սկզբից ի վեր արդեն մահացել է 28 մլն ՁԻԱՀ-ով հիվանդ մարդ, որից 3,1 մլն-ը՝ 2002 թ.: Մասնագետների կանխատեսումներով՝ հաջորդ 2 տասնամյակներում ՁԻԱՀ-ով հիվանդների թիվը կաճի: Կենտրոնական Աֆրիկայում տարեկան այդ ցուցանիշն անցնում է 750 հազարից: Սպասվում է, որ մինչեւ 2010 թ. կհասնի 850 հազարի: Ընդհանրապես մոլորակի այս հատվածը ամենից ավելի ծանր է ախտահարված: Վարակակիրների 22,5 մլն-ն ապրում է այստեղ:

1983 թ. հայտնաբերվեց ՁԻԱՀ-ի 2 դեպք կանանց օրգանիզմում, ում սեռական զուգընկերներն օգտագործում էին ներերակային թմրադեղեր: Ապացուցվեց, որ վարակը գործում է ոչ միայն համասեռամոլ, այլեւ տարասեռ շփման ընթացքում: ՁԻԱՀ-ը պայմանավորված է վարակիչ գործոնով (ամենայն հավանականությամբ՝ վիրուսով), եւ ոչ թե թունավոր նյութերի, ծագումնաբանական գործոնի կամ արտաքին միջավայրի որեւէ վնասաբեր գործողությամբ: Անկախ սեռից սեռական զուգընկերների 2-ից ավելի քանակը, գիտնականների համոզմամբ, առավել վտանգավոր ռիսկի գործոն է: Այս տեսանկյունից համասեռամոլների ու ներերակային թմրադեղեր օգտագործողների հետ ռիսկի խմբերում են հայտնվել նաեւ սեռական ոտնձգությունների ենթարկվող կանայք: Սա հիվանդության խթանման նոր դրդապատճառ է, որ համեմատաբար ուշ շրջանում է հայտնաբերվել եւ ուսումնասիրվել:

Այսօր արդեն, ՄԻԱՎ-ՁԻԱՀ-ով տառապող մարդկանց 51 տոկոսը, մոտավորապես 20 մլն դժբախտներ, կանայք են: Սեռական ոտնձգությունների կամ անցանկալի սեքսի դեմ պայքարելու կանանց անկարողությունը ուղղակիորեն խթանում է աճի բարձր ցուցանիշները հենց նրանց շրջանում: Քերծվածքները, որ ստանում են բռնության ենթարկված կանայք ու աղջիկները, օրգանիզմ վարակի թափանցման բարձր ռիսկ են: Հատկապես երիտասարդ կանանց խումբը խոցելի է հարկադիր սեքսի եւ ՄԻԱՎ-ՁԻԱՀ-ով ախտահարվելու հանդեպ: Վիճակագրական տվյալներով, ՄԻԱՎ նոր վարակների գրեթե կեսին ենթարկվում են 15-24 տարեկան կանայք: 2001 թ. Տանզանիայում կատարված ուսումնասիրությունները բացահայտեցին, որ այդ տարիքի կանանց ու աղջիկների շրջանում 2 անգամ ավելի հավանական են ՄԻԱՎ-ի դեպքերը, քան այն կանանց, ովքեր մշտապես 1 զուգընկեր ունեն կամ ում զուգընկերը միայն ամուսինն է: Բռնությունների ծաղկման պարարտ հող են ստեղծում պատերազմները, ներազգային ու միջազգային հակամարտությունները: Պատերազմական գործընթացների ժամանակ կնոջ մարմինը նույնպես մարտադաշտի ավար է դառնում: Հակամարտությունների գոտում տասնյակ, նույնիսկ հարյուր հազարավոր կանանց ու աղջիկների բռնաբարությունները աղետալի բարձրացնում են ՄԻԱՎ վարակը հենց այդ տարածաշրջաններում՝ խորտակելով ընտանիքներ ու ճակատագրեր: Վարակի առաջացման այս դրդապատճառի դեմ առավել դժվար է կանխարգելման ու բուժօգնության միջոցառումներ ձեռնարկել: Որպես կանոն բռնության ենթարկված ու վարակված կանայք, վախենալով նոր բռնությունից, չեն խոստովանում իրենց նոր, ծանր կարգավիճակի մասին՝ անհնարին դարձնելով իրենց օգնելու հավանականությունը: Նրանք սարսափում են նաեւ հասարակությունից, որը դատապարտում ու մեկուսացնում է իրենց: Այդպիսի կանայք սովորաբար արտաքսվում են ընտանիքներից ու հասարակությունից, դառնում ֆիզիկական ու հոգեբանական նոր ճնշումների ու բռնարարքների թիրախ, լքվում ու նետվում են փողոց: 1998 թ. Հարավային Աֆրիկայում տեղի ունեցավ միայն վայրենի ժամանակներին բնորոշ մի դատաստան: Զուգու Դլամինին մինչեւ մահվան դուռը քարկոծվեց իր իսկ համայնքի բնակիչների կողմից, որովհետեւ ՄԻԱՎ-ի համաշխարհային օրը համարձակվել էր հեռուստատեսությամբ ու ռադիոյով խոստովանել ՁԻԱՀ-ով հիվանդ լինելու փաստը:

Մասնագետների հավաստմամբ, Հայաստանը կանանց նկատմամբ կիրառվող բռնությունների ցուցանիշներով աշխարհի երկրների ցանկում գտնվում է միջինից ցածր մակարդակում: Հայաստանի ցուցանիշը ցածր է ի հաշիվ այն երկրների, ուր կանանց նկատմամբ բռնությունը պայմանավորված է ռասայական, կրոնական որոշակի ավանդութային սովորույթներով: Սոցիոլոգիական դիտարկումներով, հայ ընտանիքներում կանանց 75 տոկոսը ենթարկվում է բռնությունների: 51 տոկոսը՝ ընտանիքի տարբեր անդամների կողմից, 16 տոկոսը՝ սեռական բնույթի: Հարցումների համաձայն, բռնությունը, սակայն, Հայաստանում նորմալ երեւույթ է ընկալվում: Սա անգրագիտության ամենավտանգավոր արտահայտություններից է, եթե նկատի առնենք, որ Հայաստանում տղամարդկանց մի մեծ զանգված ներգրավված է աշխատանքային միգրացիայի պարբերական գործընթացներում, կան ամուսիններ, ովքեր 2-ից ավելի զուգընկերներ ունեն, եւ կան թմրամոլներ:

ԿԱՐԻՆԵ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ

Միջազգային

Նախորդ համարում «Ազգը», անդրադառնալով Վրաստանի վերջին իրադարձություններին, կարծիք հայտնեց, որ «թավշյա» հեղաշրջումը որեւէ խնդիր չի լուծել, հազիվ թե լուծեն կանխորոշված արդյունքներով ընտրությունները: Կարծիքի համար հիմք էր ծառայել Էդուարդ Շեւարդնաձեի «քաղաքական ճիշտ ուղղվածությունը», պահպանելու եւ «նրա որդեգրած ռազմավարությանը» հետամուտ լինելու Վրաստանի ժամանակավոր իշխանությունների պատսիի հետ, այլեւ չեն ճանաչում Վրաստանի ժամանակավոր իշխանությունների: Ակամա հարց է ծագում՝ ընտրություններից հետո կճանաչե՞ն: Հազիվ թե: Անկանխատեսելի հետեւանքներով հղի այս իրավիճակն անկախ դիրքորոշումների բնույթից հավասարապես մտահոգում է Վրաստանի անմիջական հարեւաններ Հայաստանին, Ադրբեջանին եւ Թուրքիային: Թերեւս անհոգը ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի ընդդիմադիրներն էին, սակայն ԱՄՆ պետքարտուղարը նրանց չուրախացրեց ակնփանցելու հնարավորություն: Թերեւս դրանով էլ տարանցիկ միջանցքի դեր կատարում:

Ակնհայտ է, որ ամեն մի ապակայունացում սպառնում է այդ միջանցքի անխափան գործունեությանը: Սակայն Թուրքիայի պարագայում խնդիրը սոսկ Վրաստանը չէ, այլեւ Աջարիան, նրա սեփական բանակը, ներքին գործերի զորքերը, ռուսական կողմնորոշումն ու համեմատաբար լավ կառավարումը: Այս ամենն Աջարիային հնարավորություն է տալիս ոչ միայն Թբիլիսիի վե-

Թուրքիան Վրաստանի իշխանափոխությունը պայմանավորում է Էդուարդ Շեւարդնաձեի «բոնի» տապալմամբ

Ակնհայտ են իշխանափոխության առնչությամբ նրա մտահոգությունները

րահսկողությունը մերժելու, այլեւ նրանցից անկախ գործելու եւ ինքնուրույնություն պահպանելու:

Հետեւաբար, Թուրքիային ոչ այնքան ոգեւորում է Վրաստանի ժամանակավոր իշխանությունների ամերիկամետ դիրքորոշումը, որքան մտահոգում՝ Աջարիայի վերահսկողության բացակայությունը: Դա լուրջ հիմքեր ունի, որոնցից թերեւս կարելի է առանձնացնել նաեւ Աջարիային վերապահվող տարանցիկ միջանցքի դերը: Այսինքն, եթե Ադրբեջանի եւ Թուրքիայի ցամաքային կապը Վրաստանն է ապահովում, ապա Վրաստանի հետ Թուրքիան անմիջական կապ է հաստատում հենց Աջարիայի միջոցով:

Ուրեմն, Աջարիա-Վրաստան կապի խզման դեպքում Թուրքիան ակամա կանգնում է Վրաստանի միջոցով Ադրբեջան, այնտեղից էլ Միջին Ասիա դուրս գալու հնարավորությունից զրկվելու փաստի առջեւ: Թերեւս դա է պատճառը, որ թուրքական հանրային հեռուստատեսությունը, որն իրականում պետական է, նոյեմբերի 27-ին Վրաստանի իշխանափոխությունը պայմանավորեց Էդուարդ Շեւարդնաձեի «բռնի տապալմամբ»: Մինչդեռ դրանում ակնհայտ էր ԱՄՆ-ի դերը, իսկ Թուրքիան վերջինիս դաշնակիցն է:

րասակամությունը, ինչպես նաեւ ԱՄՆ պետքարտուղար Քոլին Փաուելի հայտարարությունը. «Շեւարդնաձեն չի կատարել ԱՄՆ-ի առջեւ ստանձնած պարտավորությունները»:

Այլ կերպ, Վրաստանի պաշտոնանկ նախագահի նման ԱՄՆ-ին անձնատուր են եղել նաեւ նրա ընդդիմադիրները: Այն տարբերությամբ, որ Էդուարդ Շեւարդնաձեն անձնատուր էր եղել իշխանության գալուց հետո, իսկ Միխայիլ Սաակաշվիլին, Նինո Բուրջանաձեն եւ Զուրաբ Ժվանիան՝ մինչեւ գալը: Ուրեմն, Շեւարդնաձեի տապալման գլխավոր պատճառը ԱՄՆ-ին անձնատուր վիճակում նրա եւ Ռուսաստանի միջեւ խուսանավելու անզգուշությունն է: Համենայն դեպս, Վրաստանում իշխանափոխությունը փաստ է, առաջիկա հունվարի 4-ին նշանակվել են նաեւ նախագահական ընտրությունները: Որքան էլ դրանց արդյունքները կանխորոշված լինեն, դրանք դեռեւս չեն ենթադրում Վրաստանի քաղաքական ճակատագրի կանխորոշումը:

Տվյալ դեպքում խոսքն Աբխազիայի, Հարավային Օսիայի եւ Աջարիայի մասին է: Ինքնավար այս հանրապետությունները ոչ միայն փաստացի անկախ են եւ ընդհատել են իրենց հարաբերությունները Թբիլիսիի կալվող հայտարարությամբ: Այսպիսով, նրանց ոգեւորությունը վերածվեց կատարյալ հիասթափության:

Նախորդ համարում **«Ազգն»** անդրադարձել էր նաեւ Վրաստանի հարեւաններին, մասնավորապես նշելով, որ Թուրքիային մտահոգում է Բաքու-Թբիլիսի-Ջեյհան նավթամուղի կառուցումն ու Բաքու-Թբիլիսի-Էրզրում գազասարի նախագիծը: Թուրքական մտահոգությունները, ինչ խոսք, էներգակիրներով չեն սահմանափակվում: Կան նաեւ մի շարք այլ մտահոգություններ, որոնք կապակցված լինելով էներգակիրների հետ, կարեւոր նշանակություն են ստանում նաեւ Անդրկովկասում թուրքական պետության տեղի, դերի եւ քաղաքական ազդեցության համար:

Ինչո՞ւ, որովհետեւ Վրաստանը Թուրքիայի ռազմական եւ ռազմավարական դաշնակիցն է, միաժամանակ այն դուռը, որի միջոցով թուրքերն Ադրբեջան են դուրս գալիս: Քանի որ Թուրքիան Ադրբեջանն օգտագործում է որպես Միջին Ասիա ներթափանցելու ցատկահարթակ, ուստի Վրաստանը նրա համար առանձնակի նշանակություն է ձեռք բերում նաեւ ներթափանցման առումով: Այլ կերպ, Վրաստանն ապահովելով Թուրքիայի անմիջական ցամաքային կապն Ադրբեջանի հետ, նրան տալիս է Միջին Ասիա ներթա-

ՅԱԿՈԲ ՉԱՔՐՅԱՆ

Իրանը գոհ է ՄԱԳԱՏԷ-ի բանաձեւից

Ատոմային էներգիայի միջազգային գործակալությունը բանաձեւ է ընդունել Իրանի վերաբերյալ: Ռոյթեր գործակալությունը հաղորդում է, որ Վիեննայում ՄԱԳԱՏԷ-ի կառավարիչների խորհրդի 35 անդամների ընդունած փաստաթուղթն Իրանին դատապարտում է «գաղտնի» միջուկային ծրագրի գոյության համար: Միաժամանակ հաղորդվում է, որ բանաձեւը տվյալ հարցը չի ներկայացնում ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհրդի քննարկմանը, որն իրավազոր է լուծելու պատժամիջոցների կիրառման խնդիրը: Ավելին, բանաձեւը ողջունում է ՄԱԳԱՏԷ-ի հետ գործակցելու Իրանի ձգտումը:

Փաստաթղթի ընդունումից հետո Իրանի արտգործնախարարը հայտարարեց, որ իր երկիրը «գոհ է» դրա տեքստից: ԱՄՆ-ը վարչակազմը պնդում է, թե իրանցիները 18 տարի խախտումներ են թույլ տվել իրենց միջուկային ծրագրում, այն օգտագործելով միջուկային զենքի ստեղծման նպատակով: Իրանը հերքում է իրեն հասցեագրված բոլոր ամբաստանությունները, նշելով, որ իր միջուկային ծրագիրը ծառայում է խաղաղ նպատակների: ՄԱԿ-ում Իրանի ներկայացուցիչը չորեքշաբթի օրը հայտարարեց, որ իր երկիրը կկատարի խոստումը եւ կստորագրի արձանագրություն, որը միջազգային տեսուչներին թույլ կտա «արդյունաբերական օբյեկտների առավել մանրակրկիտ ստուգում անցկացնել երկրի ատոմային ծրագրի կատարման շրջանակներում»:

Ավելի վաղ **«Ազգ»**-ը տեղեկացրել էր, որ ԱՄՆ-ը Ֆրանսիայի, Մեծ Բրիտանիայի եւ Գերմանիայի հետ համաձայնության է եկել ՄԱԿ-ում Իրանի միջուկային ծրագիրը դատապարտող բանաձեւի նախագծի քննարկում անցկացնելու վերաբերյալ: Ռուսաստանը դեմ էր արտահայտվել ՄԱԿ-ում տվյալ բանաձեւի քննարկմանը, գտնելով, որ մթնոլորտի հետագա շիկացումը կարող է հանգեցնել Կորեական թերակղզու հետ կապված դառը փորձի կրկնությանը:

Աշխարհի առաջին ջերմամիջուկային ռեակտորը կկառուցվի Ֆրանսիայում

Եվրամիությունը մտադիր է Ֆրանսիայում կառուցել աշխարհի առաջին ջերմամիջուկային ռեակտորը, որտեղ պետք է տեխնոլոգիաներ մշակվեն առաջին առեւտրային ջերմամիջուկային էլեկտրակայանի ստեղծման համար: Եվրամիությունը մաս է կազմում ITER միջազգային կոնսորցիումի, որն զբաղվում է ռեակտորի ստեղծման աշխատանքներով: BBC-ի տվյալներով ենթադրվում է նախագծի եվրոպական կենտրոնակայան հիմնել Իսպանիայում:

Շինարարության վայրը վերջնականապես կորոշվի դեկտեմբերին՝ ծրագրի մասնակից երկրների ներկայացուցիչների հանդիպման ժամանակ: Կոնսորցիումի մասնակիցներից Ռուսաստանը, ԱՄՆ-ը, Չինաստանը եւ Հարավային Կորեան չեն ձգտում, որ ռեակտորը կառուցվի իրենց տարածքներում, մինչդեռ Ճապոնիան եւ Կանադան դեռ հույսեր ունեն, թե շինարարության վերջնական վայր կարող է դառնալ իրենցից որեւէ մեկի տարածքը:

Էներգետիկայի բնագավառում միջազգային խոշորագույն նախագիծ իրականացնող ITER կոնսորցիումը մտադիր է ռեակտորը կառուցելով ցուցադրել առեւտրային նպատակներով ջերմամիջուկային էներգիայի օգտագործման շահութաբերությունը: Կառավարելի ջերմամիջուկային սինթեզը պետք է դառնա էլեկտրաէներգիայի ստացման էկոլոգիապես ամենամաքուր եղանակը:

Ի տարբերություն ավանդական ԱԷԿ-ի, ջերմամիջուկային ռեակտորով կայանը ռադիոակտիվ թափոններ չի ունենում: Բացի դրանից, վառելիքի պաշարները գրեթե անսպառ են, քանզի դրա հիմնական բաղադրիչներ դեյտերիումը եւ տրիտիումը ստացվում են ջրից եւ լայնորեն տարածված մետաղ լիթիումից:

ԹԵԺ ԿԵՏԵՐ

Բաղդադում գնդակոծվել է Իտալիայի ներկայացուցչությունը

Լույս հինգշաբթի գիշերը Բաղդադում գնդակոծվել է Իտալիայի ներկայացուցչության շենքը: Ասոշիեյթեդ պրես գործակալության տվյալներով, առնվազն մեկ նռնակ ընկել է շենքի մեջ եւ պայթել: Մինչդեռ Իտալիայի արտգործնախարարության աղբյուրները Ֆրանսպրեսի թղթակցին ասել են, թե շենքը գնդակոծվել է կամ հրթիռակայանից, կամ էլ ականանետից: Պայթյունը տեղի է ունեցել դիվանագիտական ներկայացուցչության երկրորդ հարկում:

Իտալիայի ԱԳՆ-ի տվյալներով, պայթյունի պահին շենքում սակավաթիվ մարդիկ են եղել: Ներկայացուցչության ղեկավար Ջանլուդովիկո դե Մարտինո դի Մոնտեջորդանոն շենքում չի եղել: Տուժածներ չկան, բայց շենքը վնասվածք է ստացել:

Առաջին անգամը չէ, որ իտալացիները թիրախ են դառնում Իրաքում: Նոյեմբերի 12-ին Նասիրիայում իտալացի զինվորական ոստիկանների կենտրոնակայանի վրա կատարված ահաբեկչական պայթյունից զոհվել էր 33 մարդ, այդ թվում 19 իտալացի:

Ֆրանսպրեսը հաղորդում է, որ չորեքշաբթի երեկոյան Իրաքի պարտիզանների եւ ամերիկացի զինծառայողների երկու բախումների ընթացքում սպանվել են 5 իրաքցիներ՝ 12-ամյա մի երեխա եւ 4 պարտիզան: Բախումները տեղի են ունեցել Մոսուլի կենտրոնում: Իրաքի ոստիկանության տվյալներով, նաեւ վիրավորվել են 4 խաղաղ իրաքցիներ եւ ամերիկացի 2 զինվորներ:

Միաժամանակ հաղորդվում է, որ ամերիկյան զորքն Իրաքում ձերբակալել է նախկին վարչակարգի 2-րդ դեմքի՝ Իզզաթ Իբրահիմի դստերը եւ երկու կանանցից մեկին: Նրանցից բացի, Սամարա քաղաքում ձերբակալվել է Իբրահիմի անձնական բժշկի որդին: Իրաքի հեղափոխական հրամանատարության խորհրդի նախկին փոխնախագահ Իբրահիմին բռնելու համար անգլո-ամերիկյան օկուպացիոն ուժերը խոստացել են 10 մլն դոլար պարգեւավճար:

Լոնդոնում սկսվել են իսրայելա-պաղեստինյան գաղտնի բանակցություններ

Իսրայելական «Հաարեց» թերթին հայտնի է դարձել, որ Իսրայելի եւ Պաղեստինյան ինքնավարության բարձրաստիճան ներկայացուցիչները Լոնդոն են ժամանել մերձավորարեւելյան խնդրի խաղաղ կարգավորման գաղտնի բանակցություններ վարելու:

Թերթի տվյալներով, պաղեստինյան պատվիրակության կազմում են նախագահ Յասեր Արաֆաթի ազգային անվտանգության գծով խորհրդական Ջիբրիլ Ռաջուբը եւ Պաղեստինի օրենսդիր խորհրդի անդամները: Իսրայելական կողմը ներկայացնում են խորհրդարանի մի խումբ պատգամավորներ, այդ թվում վարչապետ Արիել Շարոնի որդին՝ Օմրի Շարոնը:

Գաղտնի անցկացվող հանդիպումը պաշտոնապես կոչվում է «Ռաբինի հիշատակին նվիրված» հաշտության սեմինար: Դրա կազմակերպիչները մասնակիցներին խնդրել են հանդիպման նպատակները չքննարկել մամուլի ներկայացուցիչների հետ:

Այդուհանդերձ, «Հաարեցին» հաջողվել է պարզել, որ երկխոսության թեմաներն են՝ «Հաշտության գործընթացի վերսկսմանն ուղղված վստահության ամրապնդման միջոցները», «Միջազգային ընկերակցության դերը տարածաշրջանում կայունության ամրապնդման մեջ», «Տնտեսական գործունեությունը որպես քաղաքական մերձեցման խթան» եւ «Տարածաշրջանի անվտանգությանն սպառնացող գլխավոր ռազմական վտանգները»:

Պաղեստինցիներն անարդյունավետ են համարում Իսրայելին ֆինանսապես պատժելու ԱՄՆ-ի որոշումը

Պաղեստինյան ինքնավարության ղեկավարությունն անբավարար է համարում Իսրայելին ցույց տրվող ամերիկյան օգնությունը կրճատելու միջոցառումները, դրանք որակելով ոչ այնքան խիստ եւ արդյունավետ: Ինքնավարության ներկայացուցիչ Սայեբ Էրեկաթը Ասոշիեյթեդ պրեսի թղթակցին հայտարարել է, որ պաղեստինցիները Վաշինգտոնից ակնկալում են շոշափելի գործողություններ, որոնք կկանգնեցնեն Իսրայելի ձեռնարկած պաշտպանական պատի կառուցումը եւ Հորդանան գետի արեւմտյան ափին հրեական նոր ավանների շինարարությունը:

Չորեքշաբթի օրը ԱՄՆ վարչակազմը հայտարարել էր, թե մտադիր է 289,56 մլն դոլարով կրճատել Իսրայելին հատկացվող 9 միլիարդանոց վարկը, որը տրվում է որպես մյուս փոխառությունների երաշխիք եւ Իսրայելի կառավարությանը թույլ է տալիս նոր փոխառություններ անել առավել ձեռնտու պայմաններով: Վաշինգտոնում նշում են, թե տվյալ կրճատման նպատակն է Իսրայելին դրդել վերջ դնելու պաշտպանական պատի կառուցմանը եւ համաձայնելու չորս միջնորդների (ՄԱԿ, ԵՄ, ԱՄՆ, ՌԴ) կազմած մերձավորարեւելյան կարգավորման ծրագրին՝ այսպես կոչված «Ուղեցույցին»:

Իսրայելցիները փորձում են նսեմացնել ԱՄՆ-ի պատժամիջոցի նշանակությունը: Ֆրանսպրեսը մեջբերում է Իսրայելի փոխվարչապետ Էհուդ Օլմերտի այն խոսքերը, թե ԱՄՆ-ը քաղաքական որեւէ ճնշում չի գործադրել իր երկրի վրա եւ չի պահանջել պաղեստինցիների նկատմամբ վարվող քաղաքականության փոփոխում: Իսկ վարչապետի խորհրդական Զալման Շովալը հայտարարել է, թե պաշտպանական պատի կառուցումը երկրի անվտանգության հարց է, ուստի շարունակվելու է: Իր հերթին «Ջերուզալեմ փոստ» թերթը նշում է, թե ԱՄՆ-ի որոշումը կապված չէ Հորդանանի արեւմտյան ափին պաշտպանական պատի կառուցման հետ: Վարկի կրճատման նպատակը, ըստ թերթի, պաղեստինյան գրավյալ տարածքներում հրեական բնակավայրերի կառուցման դադարեցումն է միայն:

Ժամանակի մեջ եւ ժամանակից դուրս ապրող մարդը

Մերուժան Տեր-Գուլանյանը 55 տարեկան է դառնում: Շա՞տ է, թե՞ քիչ: Սա միայն հարաբերական խնդիր է: «Երբ էլ ես մահանամ, իսկ մի օր ես մահանալու եմ, չէ՞, կյանքից հեռանալու եմ երիտասարդ տարիքում», ասաց Մերուժան Տեր-Գուլանյանը մեր վերջին զրույցի ժամանակ: Իսկ այս զրույցը սկսվեց ուսանողական տարիների մեր ընկեր Կարիկ Պասմաճյանի մասին հիշելով:

60-70-ական թթ. ուսանողական մեր տարիներին բանաստեղծները շատ էին, որովհետեւ ճշմարիտ բանաստեղծությունն էր առաջ: Ու բանաստեղծությունը սոսկ գրական, գրավոր փաստ չէր, այլ ժամանակի իրականության կեցվածքն ու վիճակն էր բանաստեղծական: Կար Պարույր Սեւակը, կար Հովհաննես Շիրազը, մյուսները կային: Ու մենք երիտասարդներս, բանաստեղծական կեցվածք ու վարք ունեինք: Առավել եւս այդպես էր նաեւ Մերուժան Տեր-Գուլանյանը: Եվ բնական էր, որ այսօր ունենք Մերուժանի այսօրվա վիճակը: Նա «Գառնուն» է ղեկավարել, «ԱՐ» հեռուստաընկերությունը, այսօր նույն հեռուստաընկերության ստեղծագործական մասի ղեկավարն է... ԱԺ պատգամավոր է եղել, թե բանաստեղծությունների գիրք է հրատարակել, միեւնույն է, նա յուրօրինակ ու վառ է, շարքից դուրս: Ընդունել ենք նրան, թե չենք ընդունել՝ Մերուժան Տեր-Գուլանյանն ուրիշներին ոտնատակ տալով, ուրիշներին չարություն անելով երբեք չի հաստատել իր տեղը: Ավելին՝ նրա պաշտոնավարությունների ժամանակ շահել են շնորհալի մարդիկ:

Ու եթե այսօր փոքր-ինչ լրջությամբ եւ ստույգ փորձում ենք արժեւորել մեր այս հայի անցած ճանապարհը, պիտի անկեղծությամբ ուրախանանք, որ այս մարդը կա ու մեր կողքին է: Ո՞վ է ավելին արել:

Ինքը դիտողականություն ունի: Բայց միայն դիտողականությունը քիչ է: Նուրբ միտքը, նուրբ իրավիճակները կարելի է նկատել եւ խոսել այդ մասին: Սակայն սա էլ դեռ քիչ է:

«Մարդը կարող է դիտողունակ լինել, բայց անհանգիստ չլինել: Այս երկուսը միասին պիտի լինեն, որպեսզի կարողանանք կյանքը կյանք դարձնել, մեր մեջ եղած լավը, լուսավորը տալ ուրիշներին»: Սա իր համար կյանքի վարքագիծ է, ոչ միայն խոսք: Ու հենց սա է իրեն ճանաչելի ու սիրելի դարձրել:

Այսպիսի մի բան է եղել: Մի քանի տարի առաջ օտարազգի մի քանի հեռուստաընկերությունների ղեկավարների հետ Մ. Նահանգներում շրջագայելիս շատ ավելի հաճախ Մերուժան Տեր-Գուլանյանին են բարեւել մարդիկ օտար այս երկրում: Ճիշտ է, ԱՄՆ-ում բնակություն հաստատած շատ ու շատ հայեր կան, բայց քի՞չ հայ է գնում ԱՄՆ, որոնք աննկատ անցնում են փողոցներով ու տներով: Մերուժանի այցն աննկատ մնալ չէր կարող: Սա հպարտու-

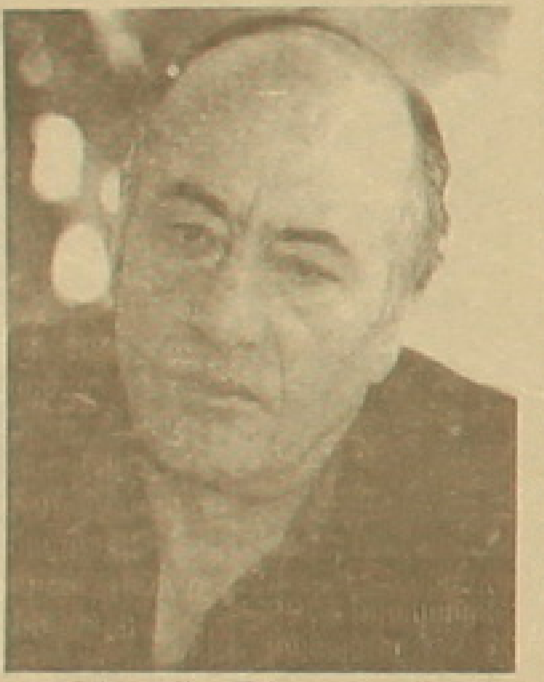

թյուն է ոչ միայն իր, այլեւ մեր բոլորի համար, հատկապես երբ օտարազգիների հետ ես գնացել:

Մերուժան Տեր-Գուլանյանին ճանաչում են ոչ միայն գրականության մարդիկ, այլեւ քաղաքական գործիչները, օրենսդիրներն ու օրենքն իրականացնողները: Նա ամեն կերպ փորձել է անհաշտության եզրերը հաշտեցնել:

«Ինձ համար որեւէ նշանակություն չունի, թե հայը որտեղ է ծնվել, որտեղ է ապրում: Մենք պիտի կարողանանք ընդունել մեր գերակայությունը՝ հայ հասկացության գերակայությունը: Տես, ես ծնվել եմ Ջավախքում, ապրում եմ Երեւանում, բայց ինձ համար անչափ սիրելի է նաեւ Արցախը, որը գիտեմ գյուղ առ գյուղ: Ի՞նչ ասել է երեւանցի հայ, ղարաբաղցի հայ, ապարանցի, աշտարակցի, ջավախեցի հայ: Մենք պիտի վերանանք տեղայնացված հայի հասկացությունից: Հիմա պիտի մտածենք, որ Հայաստանը պահենք, հայությանը պահենք»:

Մերուժան Տեր-Գուլանյանի խոսքն այս իմաստով էլ է ճշմարիտ: Տեսեք, արցախյան պատերազմի տարիներին Ջավախքը 56 զոհ տվեց: Նշանակում է, որ ջավախեցի շատ ու շատ մարդիկ սոսկ Արցախի ազատագրման ու անկախության համար չէին պայքարում, Հայաստանի եւ հայ գերակայության խնդիրը կար: Եվ այսօր ոչ միայն ծիծաղելի, այլեւ վտանգավոր է հայի տեղայնացումը:

«Մեզանից շատերը մեր իսկ պատմությունը վատ են հիշում: Բայց պարտավոր ենք հիշել, չէ՞ որ հայկական առաջին դպրոցը Մեսրոպ Մաշտոցը հիմնել է ներկայիս Արցախի տարածքում: Իր Տարոն աշխարհում, ուրիշ մի տեղ չի հիմնել, այլ հենց Արցախում: Նշանակում է, մեր իմաստով հայրերը Հայաստանի միասնականության գաղափարն են ունեցել իրենց մեջ»:

Ինքն այսպիսի բանաստեղծական տող ունի. «Ես հայրենիքն եմ, բայց երկիրը չեմ...»: Հայաստանը Մերուժան Տեր-Գուլանյանի համար ոգու տարածք է, այլ ոչ թե աշխարհագրական հասկացություն: Ու դա է պատճառը, որ նրա անհանգիստ հոգին ցավում է ամեն ինչի համար, որ կապված է Հայաստանին ու հային:

«Ես երջանիկ կլինեի մեր երկու նախագահներին՝ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանին եւ Ռոբերտ Քոչարյանին իրար կողքի տեսնելու միտք, գոնե Հայաստանի անկախության օրը, սեպտեմբերի 21-ի տոնակատարության ժամանակ: Կոնֆիցիուսն ասում է. «Օրենքների խստությամբ չէ, որ պիտի որոշվի երկրի բարոյականությունը: Այն որոշվում է երկրի առաջին դեմքերի տված օրինակներով»: Շատ կարեւոր բան է: Այնքան դժվար գնով ձեռք բերվեց Հայաստանի անկախությունը, որ նրա ժառանգականությունը պիտի շարունակվի, մեկը մյուսին պիտի փոխանցվի, ու փոխանցվի սիրով, ձեռքսեղմումով, համբույրով»:

Մերուժան Տեր-Գուլանյանը համոզված է, որ համընդհանուր կամքի առկայության դեպքում Հայաստանը կարող է դառնալ տարածաշրջանի ամենաբարեկեցիկ երկիրը: «Ճիշտ է, այսօր դժվարություններ կան, դրա կողքին նաեւ՝ անբացատրելի շքեղություն: Բայց կայուն իրավիճակ է այսօր Հայաստանում: Ու մենք պիտի օգտվենք մեզ տրված այս բացառիկ հնարավորությունից», ասում է Մերուժան Տեր-Գուլանյանը:

Օրը օրվան է գումարվում, տարին տարուն: Բայց ժամանակի մեջ ապրում է երիտասարդ ու անհանգիստ այս մարդը, ով իր երկրին, ամեն մի հային նայում է սիրով:

ՍԵՐԳԵՅ ԳԱԼՈՅԱՆ

Արշիլ Գորկու ցուցահանդեսը բացառիկ է

Գորկու դուստրը Նատաշան (ձախից) զրուցում է Խնամակալ արք. Պարսամյանի եւ Արեւելյան թեմի [illegible] Միքայելյանի հետ

Նոյեմբերի 20-ին Նյու Յորքի ամերիկյան արվեստի Ուիթնի թանգարանում հայկական եկեղեցու Արեւելյան թեմի կազմակերպած ցուցահանդեսի բացումը բացառիկ հաջողություն է արձանագրել, տեղեկացնում է այդ առթիվ ստացված հաղորդագրությունը: Ցուցադրված կտավները, որոնց հավաքման համար ավելի քան 5 տարի էր անհրաժեշտ եղել, նոր լույս են սփռում այս խորաթափանց եւ զգայուն արվեստագետի վրա՝ բացահայտելով հայկական ժառանգության ազդեցությունն իր նկարներում պատկերված անձանց վրա: «Այդ կտավներն իր իսկական եւ ձեւացրած անձանց միջեւ գոյություն ունեցող հարաբերությունն են ճշգրտում եւ փորձում պարզել, թե ինչու էր նա ձեւացնում մեկ ուրիշը լինել», ասել է, ըստ հաղորդագրության, ճանաչված կինոռեժիսոր Ատոմ Էգոյանը, որը հրավիրված պատվավոր հյուրերի թվում է եղել:

«Արշիլ Գորկի. գծանկարների հետահայաց ցուցադրություն» ցուցահանդեսը, որտեղ Արեւելյան թեմի հավաքածուից 6 նկար է ընդգրկված, գործելու է մինչեւ 2004 թ. փետրվարի 15-ը: Բացման արարողությանը, Էգոյանից բացի, ներկա են եղել այնպիսի հայտնի դեմքեր, ինչպիսիք են հայտնի դիվանագետ, ՄԱԿ-ի իրաքյան ծրագրի գործադիր տնօրեն Բենոն Սեւանը, հեղինակ եւ կենսագիր Հայդն Հերերան (որ ստորագրել է անձամբ Արշիլ Գորկու մասին գրած իր աշխատությունը), հայազգի դերասանուհիներ Արսինե Խանջյանը եւ Անդրեա Մարտինը, ընդհանուր առմամբ ավելի քան 400 հեղինակություններ:

«Մենք այստեղ ենք այսօր՝ հարգանքի տուրք մատուցելու Արշիլ Գորկի հանճարին, ամերիկյան արվեստի ամենաազդեցիկ դեմքերից մեկին, որի արվեստը միշտ բացահայտում էր իր երբեմնի կապը Վանի եւ Հայաստանի հետ, իր արմատների հետ», ասել է ընդունելության կազմակերպիչ Վիքի Հովհաննիսյանը: Գորկու կարեւորությունը 20-րդ դարի արվեստում հրաշալի ձեւակերպում է ստացել արվեստաբան Ջեյմս Յուդի խոսքերում, որտեղ նա Գորկուն բնորոշում է որպես «աբստրակտ էքսպրեսիոնիզմի հայր»:

1920 թ. Մ. Նահանգներ տեղափոխվելուց հետո իր իսկական անունով Ոստանիկ Ադոյանը դարձավ Արշիլ Գորկի: Նա մի նոր կյանք ստեղծեց իր համար եւ սկիզբը դրեց աբստրակտ արվեստի մոդեռնիստական հայեցակարգին: «Գորկին հավատում էր, որ գծանկարներն են արվեստի հիմքը: Այսօր էլ դեռեւս դժվար է շատ բան հասկանալ նրա արվեստից, բայց դա բնական է, քանի որ ինչքան նայես, այնքան նոր բան կհայտնաբերես կտավներում», ասել է Ուիթնիում այս հետահայաց ցուցադրության կուրատոր Ջեյնի Լին:

Իսկ Էգոյանը, որն օգտագործել էր Գորկու կերպարն իր «Արարատ» ֆիլմում, նշել է. «Գորկու աշխատանքների հոգեւոր նկարագրությունը ցույց է տալիս ցավը հաղթահարելու արվեստի զորությունը»:

Ցուցահանդեսը մեծ արձագանք է գտել արվեստասեր հասարակության շրջանում:

Հ. ՇՈՒԼԱԿՅԱՆ

ՀՅՈՒՐԱԽԱՂԵՐ ԵՐԵՎԱՆՈՒՄ

Յուրի Բաշմետը Հայաստանում

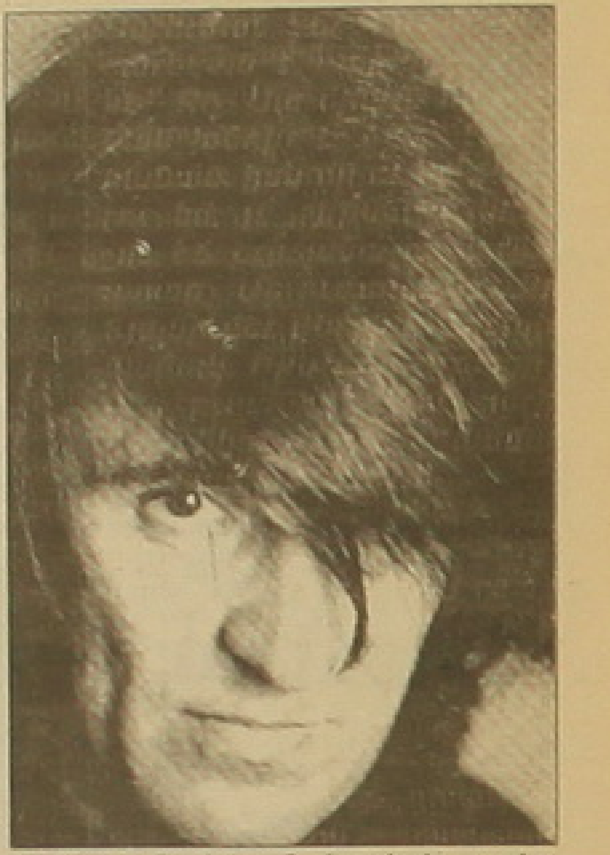

Ա. Խաչատրյանի անվան Մեծ համերգասրահում հիմնանորոգումից հետո դրա բացման պատիվը տրվեց «Մոսկվայի մենակատարներ» կամերային նվագախմբին՝ Ռուսաստանի (ավելի ճիշտ աշխարհի) ժողովրդական արտիստ Յուրի Բաշմետի գլխավորությամբ: Նրանց հաղթական ելույթը, անկասկած, խաչատրյանական ամբողջ տարվա բարձրակետն է: Մի խումբ հովանավորների աջակցությամբ երաժշտական տեղեկատվական կենտրոնի կազմակերպած աշխարհահռչակ ալտահարի այցը մարդկանց հիշողության մեջ արթնացրեց անցած «ոսկե» տարիները, երբ Հայաստանի ֆիլհարմոնիկ նվագախմբի վահանակի մոտ կանգնած էր Վալերի Գերգիեւը, իսկ Յուրի Բաշմետը Երեւանում առաջին անգամ կատարում էր Բ. Բարտոկի (23 ապրիլի 1982 թ.) եւ Ու. Ուոլտոնի (12 սեպտեմբեր 1982 թ.) Ալտի կոնցերտները (երկուսն էլ ֆիլհարմոնիայի Փոքր դահլիճում): Վերհիշում ենք նաեւ 80-ական թթ. վերջը. 1986 թ. ստեղծված Մեծ դահլիճում «Մոսկվայի մենակատարներ» նվագախմբի ունեցած ելույթը, որի ծրագրում էր Էդվարդ Միրզոյանի Լարային նվագախմբի եւ գոսերի սիմֆոնիայի մինչեւ օրս անմոռանալի ընթերցումը (տեսագրվել է Հայաստանի հեռուստատեսությունում):

Նվագախմբի նոր կազմի հետ (ստեղծվել է 1992 թ.) Յուրի Բաշմետի գալուստը հաստատեց այն ճշմարտությունը, որ բացառիկ տաղանդը ենթարկվում է ոչ թե հորիզոնական չափումներին՝ պատմական ժամանակին, աշխարհագրական տարածքին, ազգային պատկանելությանը, այլ արտաժամանակյա, բացառապես հոգեւոր չափումներին: Արվեստագետի նվագը հիպնոսի, զանգվածային դյութանքի ինչ-որ ձեւ դարձնող առանձնահատուկ էներգիան, որն ասես ոգու կենդանի բաբախյուն լինի, Յուրի Բաշմետի եզակի երաժշտության ֆենոմենն է:

Նրա անհատականության ուժն այնքան մեծ է, որ կլանում է կոմպոզիտորական կամ կատարողական որեւէ այլ անհատականություն: Ահա թե ինչու նվագախմբի ներկա (ինչպես որ նախորդ) կազմը ընկալվում է որպես Բաշմետի գաղափարների հնազանդ իրականացնող: Ու թեեւ առկա են «Մոսկվայի մենակատարների» բարձր պրոֆեսիոնալիզմն ու երաժշտական կուլտուրան, ինչի շնորհիվ նվագախումբն ունի հնչողության արտակարգ թեթեւ եւ բառացիորեն թափանցիկ ֆակտուրա, երաժշտական կատարման գլխավոր գեներատորը խմբի գեղարվեստական ղեկավարն է:

Բաշմետի շնորհիվ նույնիսկ Պ. Չայկովսկու լարային նվագախմբի ծանոթ Սերենադը ստացավ անճանաչելիության գծեր, նախ եւ առաջ՝ ընդհանուր հնչյունային մթնոլորտի առումով, որը ոչ միայն չափազանց նրբերանգված է, այլեւ վերամբարձ, չքացող ինչ-որ նպատակակետի ուղղված (առաջին, երկրորդ մասերը, մասամբ վերջնամասը): Հետաքրքիր է, որ դիրիժոր Բաշմետը նվագախմբային հյուսվածքի մեջ գիտակցաբար բացահայտում է դրա ներքին կառուցվածքը, ասես աննշան մանրամասնությունները, նա չի վախենում ցույց տալ երաժշտության ոչ միայն «երեսակողմը», ճակատը, այլեւ «հակառակ երեսը»: Եվ ստեղծագործությունն ստանում է հնչողության նոր էֆեկտ, որը թույլատրելի է միայն տվյալ ընթերցմամբ: Սերենադի դանդաղ մասերի եւ հատկապես երրորդ մասի (էլեգիա) երաժշտական նյութի մեջ Բաշմետը մտցնում է անհատական իմաստային շեշտեր, ընդգծում դրա համար կարեւոր ֆակտուրայի կողմերը, նվագախմբի ձայները, դրանով իսկ ըստ ամենայնի ուժեղացնելով երաժշտության ներքին դինամիկան:

Առհասարակ դանդաղ երաժշտությունը Բաշմետի ոգու թագավորությունն է: Պատահական չէ, որ «բիս»-ով կատարված առաջին ստեղծագործությունը Ֆ. Բենդայի Ալտի ու նվագախմբի «Grave»-ն է, որը նա սիրով նվագում է մի քանի տասնամյակ: Կանտիլենայի վարպետությամբ ալտահարը փայլեց նաեւ այլ «բիս»-ում՝ Ա. Վիվալդիի «Andante»-ում: Նույնը կարելի է ասել ծրագրում ընդգրկված Կ. Մ. Վեբերի Ալտի ու նվագախմբի «Անդանտե» եւ «Հունգարական ռոնդոյի» մասին (այստեղ լարայինին գումարվեցին փողային գործիքները): Այդ կատարումը ես գնահատեցի որպես Բաշմետի տուրքը Բուդապեշտի 1975 թ. մրցույթում իր առաջին միջազգային ճանաչմանը, որին հաջորդեց հաղթանակը Մյունխենում կայացած ջութակահարների մրցույթում:

Համերգի առաջին բաժինը հատկացված էր Դմիտրի Շոստակովիչին, որի երաժշտությունը հիմնարար դեր է խաղացել ինչպես Յուրի Բաշմետի, այնպես էլ հետագա շատ կոմպոզիտորների գեղարվեստական կազմավորման համար: Խոսքը ոչ միայն Ալտի սոնատի մասին է (նվիրված է Բաշմետի մանկավարժ Ֆ. Ս. Դրուժինինին՝ առաջին կատարողին), այլեւ Շոստակովիչի երաժշտության բարդ աշխարհի մասին, որը հիմնված է հոգեբանական ապրումների խտացման վրա: «Հենց իրեն ուղղված աչքեր» (Ռ. Մ. Ռիլկե), որոնք թույլ են տալիս տեսնել սովորական տեսողությանն անմատչելի պատկերներ, ճանապարհորդել է. Սվեդենբորգի միստիկական շավիղներով՝ ստեղծագործության վերջին տասնամյակում Դ. Շոստակովիչի ուրվագծած այդ ուղին սրտամոտ դարձավ Ս. Գուբայդուլինայի, Է. Դենիսովի, Ա. Շնիտկեի, Գ. Կանչելիի եւ ժամանակակից այլ հեղինակների, որոնց ստեղծագործությունները նվագում է Յուրի Բաշմետը:

Դմիտրի Շոստակովիչի մեկժամանոց Լարային կվարտետ թիվ 13-ը (1970), որը 2000 թ. ալտի եւ լարային նվագախմբի համար փոխադրել է Ալեքսանդր Չայկովսկին, ներքին զգացմունքի երաժշտություն է: Բաշմետն իր մեկնաբանության մեջ ընդգծված կերպով արտահայտիչ է, սակայն դա ոչ միայն զգացմունքի, այլեւ մտքի առանձնաշնորհ հանդիսացող արտահայտչականություն է, որն այդպիսով երաժշտական միտքը դարձնում է ոգու առանձնահատուկ ծառայման արգասիք: Երաժշտությունը հնչում էր գրեթե խոստովանանքի պես՝ ստեղծագործությանը հաղորդելով ձեւի հազվագյուտ պլաստիկություն:

Հիանալի համերգի ծրագիրը բացեց Դմիտրի Շոստակովիչի դաշնամուրի, լարային նվագախմբի եւ մենաշեփորի Առաջին կոնցերտի կատարումը (նվագում էր մոսկվացի գերազանց փողհար Մուրատ Մուխիդդինովը), որտեղ դաշնամուրի մոտ ալտահարի դուստր Քսենյա Բաշմետն էր՝ Մոսկվայի կոնսերվատորիայի ասպիրանտուհին Տիգրան Ալիխանովի դասարանում: Շոստակովիչին բնորոշ պատկերների հակադրականությունն ու արագափոխությունը, որոնք այդ կոնցերտի ստեղծման տարիներին (1933 թ.) կոմպոզիտորի ունեցած թատերական եւ կինեմատոգրաֆիական հետաքրքրությունների արդյունքն են, առանձնակի դժվարություն են ներկայացնում կատարողների համար: Երաժշտության վիրտուոզության հաղթահարման գործում դրսեւորած նրբագեղ ճկունությունը եւ պատանեկան անկեղծ մոլեգնությունն արտակարգ բնական էին դարձնում դաշնակահարուհու նվագը: Նվագախմբի հետ մեկտեղ նա բացահայտեց երիտասարդ Շոստակովիչի մտածողության պարադոքսայնությունն ու ցայտունությունը, կոնցերտի ինչպես արագ, այնպես էլ դանդաղ (երկրորդ) մասերում որսալով հորից ժառանգած կատարողական ոճի բնորոշ հատկությունները:

ՍՎԵՏԼԱՆԱ ՍԱՐԳՍՅԱՆ,
Արվեստագիտության դոկտոր

Որոշվեցին 1/8 եզրափակիչի եւս 5 մասնակիցներ

Չեմպիոնների լիգայի խմբային մրցաշարի 5-րդ տուրի հանդիպումներն անցկացրին նաեւ «E», «F», «G» եւ «H» խմբերում ընդգրկված թիմերը: Այդ հանդիպումներից հետո հայտնի դարձան 1/8 եզրափակիչի եւս 5 մասնակիցներ՝ «Շտուտգարտը», «Մանչեսթր յունայթեդը», «Պորտոն», «Չելսին» եւ «Միլանը»: Ընդ որում, «E» եւ «F» խմբերում ուղեգրերի հարցը վերջնականապես վճռվեց, իսկ մյուս երկու խմբերում մնում է որոշել հաջորդ փուլի մեկական մասնակցի:

«E» խմբի առաջատարներ «Մանչեսթր Յունայթեդն» ու «Շտուտգարտը» հերթական հաղթանակները տոնելով, ժամկետից շուտ նվաճեցին հաջորդ փուլում պայքարը շարունակելու իրավունքը: Անգլիայի չեմպիոնը խմբի հետնապահ «Պանաթինաիկոսի» հետ մրցավեճում հանդես եկավ առանց առանցքային ֆուտբոլիստներ Նեւիլի, Ռուդ վան Նիստելրոյի եւ Ռոյ Քինի: Ալեքս Ֆերգյուսոնը նրանց «Չելսիի» հետ Անգլիայի առաջնության սկզբունքային մրցավեճից առաջ հանգստանալու հնարավորություն էր ընձեռել: Չնայած դրան, անգլիացի ֆուտբոլիստները խաղի ընթացքում զգալի առավելություն ունեին: Առաջին լուրջ գոլային պահը ստեղծեցին հյուրերը, սակայն Ֆոռլանի հարվածը հետ մղեց դարպասապահը: Ընդմիջումից հետո իրենց դրսեւորեցին թիմերի դարպասապահները՝ հետ մղելով Էպալեի եւ Կլեբերսոնի հարվածները: Անգլիացիներից գոլային պահերը չօգտագործեցին Ֆոռլանն ու Գիգզը: Այնուամենայնիվ, խաղավարտից 5 րոպե առաջ Ֆոռլանը խփեց միակ գնդակը եւ հաղթանակ պարգեւեց «Մանչեսթր յունայթեդին»: «Շտուտգարտն» էլ ուղեգրին արժանացավ՝ սեփական հարկի տակ 1-0 հաշվով պարտության մատնելով «Ռեյնջերսին»: Գոլը 45-րդ րոպեին տուգանային հարվածի խաղարկումից հետո խփեց պաշտպան Վենցելը:

Ավարտական տուրում առաջատարները մրցելու են միմյանց հետ: Այդ խաղն այլեւս ոչ մի նշանակություն չունի: Իսկ ահա «Ռեյնջերսի» եւ «Պանաթինաիկոսի» մրցավեճում պետք է վճռվի ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի մրցաշարի ուղեգրի հարցը:

«F» խմբում Մադրիդի «Ռեալը» ժամկետից շուտ արդեն ապահովել էր իր մասնակցությունը հաջորդ փուլին, սակայն «Մարսելի» հետ խաղին ներկայացել էր հիմնական կազմով: Իսպանացիներն այդ խաղում էլ իրենց գերազանց դրսեւորեցին եւ հաղթեցին 2-1 հաշվով: Հաշիվը 35-րդ րոպեին տուգանային հարվածով բացեց Բեքհեմը: 63-րդ րոպեին եգիպտացի Միդոն վերականգնեց հավասարակշռությունը: Բայց 10 րոպե անց Ռոնալդոն մոտ տարածությունից խփեց հաղթական գոլը:

«Պորտոյի» համար կարեւոր էր հաղթանակը «Պարտիզանի» նկատմամբ: Խաղի հերոսը հարավաֆրիկացի հարձակվող Բենի Մաքարթին էր, որը դարձավ 2 գոլի հեղինակ եւ ապահովեց իր թիմի հաղթանակը: «Պարտիզանը» միայն ավելացված ժամանակում կարողացավ խփել պատասխան գնդակը:

«G» խմբում հանդես եկող «Չելսիի» ֆուտբոլիստները սեփական հարկի տակ թեեւ չկարողացան հաղթել «Սպարտային» (գրանցվեց ոչ-ոքի՝ 0-0), սակայն նրանց օգնեցին «Լացիոյի» ֆուտբոլիստները, որոնք ոչ-ոքի խաղալով «Բեշիքթաշի» հետ, հնարավորություն տվեցին Ռոման Աբրամովիչի սաներին տիրելու ուղեգրին: Առաջինը հաջողության հասան «Բեշիքթաշի» ֆուտբոլիստները: 45-րդ րոպեին Պանկուն 11 մ հարվածով բացեց հաշիվը, սակայն ընդմիջումից հետո Մուցին իտալացիներին փրկեց պարտությունից (1-1): «G» խմբից 2-րդ ուղեգրի հարցը կվճռվի ավարտական տուրի «Սպարտա»-«Լացիո» եւ «Բեշիքթաշ»-«Չելսի» հանդիպումներում:

«H» խմբից պայքարը շարունակելու իրավունք նվաճեց չեմպիոնների ներկայիս գավաթակիր «Միլանը»: Իտալացիները նվազագույն 1-0 հաշվով հյուրընկալվելիս հաղթեցին «Այաքսին»: Հիշեցնենք, որ սեփական հարկի տակ էլ «Միլանը» նույն հաշվով հաղթել էր հոլանդացիներին: Երկու թիմերի կազմերում էլ բացակայում էին մի քանի առաջատար ֆուտբոլիստներ: «Միլանի» կազմում կրկին փայլեց թիմի ռմբարկու Անդրեյ Շեւչենկոն, որը նախորդ տուրում երկրի առաջնության խաղում թիմի կազմում խփել էր իր հոբելյանական 100-րդ գնդակը: Այս անգամ էլ նրա խփած միակ գոլը «Միլանին» ուղեգիր պարգեւեց:

Իսպանական «Սելթայի» ֆուտբոլիստները «Բրյուգեի» հետ խաղում մոտ էին հաջողությանը: 74-րդ րոպեին ռուս լեգեոներ Մոստովոյը առաջ մղեց իր թիմին եւ թվում էր, թե իսպանացիներն անչափ կարեւոր հաղթանակ կտոնեն: 63-րդ րոպեին վնասվածքի պատճառով խաղադաշտը թողեց «Սելթայի» հիմնական դարպասապահը, իսկ նրան փոխարինածը խաղի ավելացված ժամանակում անհաջող խաղաց, երբ հարվածի դուրս եկավ Ռունե Լանգեն: Ոչ-ոքին երկու թիմերին էլ պայքարը շարունակելու հնարավորություններ է թողնում: Ավարտական տուրում «Միլանը» հյուրընկալելու է «Սելթային», իսկ «Բրյուգեն» սեփական հարկի տակ մրցելու է «Այաքսի» հետ:

Եվ այսպես, չեմպիոնների լիգայի խմբային մրցաշարի ավարտական տուրից առաջ 1/8 եզրափակիչի 16 մասնակիցներից հայտնի են 8-ը:

Մրցաշարային աղյուսակներ

«E» խումբ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Շտուտգարտ	5	4	0	1	9-4	12
2. Մանչեսթր Յ.	5	4	0	1	11-2	12
3. Ռեյնջերս	5	1	1	3	3-7	4
4. Պանաթին.	5	0	1	4	2-12	1

«F» խումբ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Ռեալ	5	4	1	0	10-4	13
2. Պորտո	5	3	1	1	8-7	10
3. Մարսել	5	1	0	4	8-10	3
4. Պարտիզան	5	0	2	3	2-7	2

«G» խումբ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Չելսի	5	3	1	1	7-3	10
2. Բեշիքթաշ	5	2	1	2	5-5	7
3. Սպարտա	5	1	2	2	4-5	5
4. Լացիո	5	1	2	2	6-9	5

«H» խումբ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Միլան	5	3	1	1	3-1	10
2. Այաքս	5	2	0	3	5-5	6
3. Սելթա	5	1	3	1	5-5	6
5. Բրյուգե	5	1	2	2	3-5	5

ԴԵՎԻՍԻ ԳԱՎԱԹ

Մրցաշարը կսկսվի Հյուիթ-Ֆեռերո մրցախաղով

Մելբուռնում կայացել է թենիսի Դեւիսի գավաթի մասնակիցների վիճակահանությունը: Պատվավոր մրցանակը կվիճարկեն Ավստրալիայի եւ Իսպանիայի հավաքականները: Մրցախաղը կկայանա Մելբուռնում: Այսօր մրցախաղում կկայանան առաջին երկու հանդիպումները: Մրցումները բացելու պատիվը տրվել է ավստրալիացի Լեյթոն Հյուիթին եւ Խուան Կառլոս Ֆեռերոյին: Հաջորդ մրցախաղում ուժերը կչափեն իսպանացի Կառլոս Մոյան եւ ավստրալիացի Մարկ Ֆիլիպուսիսը: Հաջորդ օրը տեղի կունենա զուգախաղը: Կհանդիպեն Ալեքս Կարետխա/Ֆելիսիանո Լոպես-Թոդ Վուդբրիջ/Ուեյն Արթուրս զույգերը: Նոյեմբերի 30-ին մենախաղում կմրցեն Խուան Կառլոս Ֆեռերոն եւ Մարկ Ֆիլիպուսիսը, Կառլոս Մոյան ու Լեյթոն Հյուիթը:

Մասնագետների կարծիքով, հաղթողի գլխավոր հավակնորդն Ավստրալիայի հավաքականն է՝ հաշվի առնելով նաեւ սեփական դաշտի գործոնը: Բացի այդ, ավստրալիացիները նաեւ նման մրցումների մասնակցության մեծ փորձ ունեն: Նրանք 27 անգամ հաղթող են ճանաչվել Դեւիսի գավաթի մրցաշարում, եւս 19 անգամ հասել են մինչեւ եզրափակիչ: Իսկ ահա իսպանացիների արդյունքները բավական համեստ են: Նրանք ընդամենը մեկ անգամ են դարձել գավաթակիր, 2 անգամ էլ հասել են եզրափակիչ:

Պերալտան հետաքրքրել է «Ինտերին»

Միլանի «Ինտերը» մոտ ժամանակներս հնարավոր է պայմանագիր կնքի Ուրուգվայի «Նասյոնալի» 20-ամյա «ծագող աստղ» Հորասիո Պերալտայի հետ: Միլանցիների տեխնիկական տնօրեն Մարկո Բրանկան հայտնել է, որ ակումբը ֆուտբոլիստի հետ հնգամյա պայմանագիր կկնքի, իսկ «Նասյոնալը» որպես փոխհատուցում կստանա 3 մլն ֆունտ: Հարցը միայն այն է, թե երբ կհայտնվի «Ինտերում» հարավամերիկացի ֆուտբոլիստը, որն օժտված է հարձակվողի հիանալի հատկանիշներով եւ իրեն վստահ է զգում ինչպես առջեւի գծում, այնպես էլ կիսապաշտպանությունում: Հնարավոր է, որ նա թիմի շարքերը համալրի արդեն հունվարին, հակառակ դեպքում «Ինտեր» կտեղափոխվի հուլիսին:

вклад Нарекаци
Мудрость истории

• 1 месяц - 7% годовых
• от 1000 до 10000 USD или EURO
• досрочное изъятие - в течение 1 часа и начислением 2,5% годовых

вклад Хоренаци
Правота разума

• 3 месяца - 8,5% годовых
• от 1000 до 10000 USD или EURO
• досрочное изъятие - начисление 2,5% в течение 1 месяца, 4% - в течение 2 месяца, 5% - в течение 3 месяца
• при пролонгации - подарок "ArCa Classic"

СТАНДАРТНЫЕ ВКЛАДЫ В ДРАМАХ И ВАЛЮТЕ

Срок вклада	Выплата процентов	AMD	USD, EURO До 10.000	USD, EURO От 10.001 до 100.000
до востребования		3	2,5	
31 - 90 дней	в конце срока	8,5	7	7,5
	ежемесячно	8	6,5	7
91 - 182 дня	в конце срока	9	8	8,5
	ежемесячно	8	7	7,5
183 - 364 дня	в конце срока	10	9	9,5
	ежемесячно	9	8	8,5
365 дней и более	в конце срока	11	10	10,5
	ежемесячно	10	9	9,5

Вклады превышающие 50 млн. AMD или 100 тыс. USD, EURO - по индивидуальным ставкам.
Минимальная сумма срочных депозитов
• 50.000 AMD
• 100 USD, EURO

ЮНИБАНК | 53 98 70

АДРЕСА ФИЛИАЛОВ ЗАО "ЮНИБАНК"

• Центральный офис
г. Ереван, ул. Амиряна 12
тел: (3741) 539870, 539871, 534474
e-mail: unibank@unibank.am

• Филиалы в г. Ереване:
Филиал "КЕНТРОН"
ул. Абовяна 26
тел: (3741) 542431

Филиал "КОМИТАС"
ул. Комитаса 15/2
тел: (3741) 261838

Филиал "МАЛАТИЯ"
ул. Себастия 141
тел: (3741) 776627

• Филиалы в Армении:
Филиал "ВАНАДЗОР"
г. Ванадзор, ул. Тигран Мец 53
тел: (3745) 40872

Филиал "ГЮМРИ"
г. Гюмри, ул. Ахтанаки 1
тел: (3741) 33055

Ֆուլ կոնտակտ կարատեի միջազգային մրցաշար Երեւանում

Նոյեմբերի 30-ին մայրաքաղաքի Կարեն Դեմիրճյանի անվան մարզահամերգային համալիրում տեղի կունենա ֆուլ կոնտակտ կարատեի պրոֆեսիոնալ լիգայի մրցաշար Հայաստանի եւ ԱՊՀ երկրների հավաքականների միջեւ: Այս առթիվ հրավիրված մամուլի ասուլիսում ֆուլ կոնտակտ կարատեի միջազգային ֆեդերացիայի նախագահ, սեւ գոտի 4-րդ դան Գոռ Վարդանյանը լրագրողներին տեղեկացրեց առաջիկա մրցումների եւ ընդհանրապես մարզաձեւի զարգացման հեռանկարների մասին: Հայաստանում ֆուլ կոնտակտ կարատեի ֆեդերացիան հիմնադրվել է 1995 թ.: 1998 թ. Գոռ Վարդանյանը մարզաձեւի միջազգային ֆեդերացիայի նախագահն է: Հայաստանում կարատեի այս մրցաձեւից պարապողների թիվը հասնում է 5 հազարի: Իսկ կարատեի տարբեր մրցաձեւերից այսօր մեր հանրապետությունում գործում են շուրջ 80 ֆեդերացիաներ:

Գոռ Վարդանյանը տեղեկացրեց, որ պրոֆեսիոնալ լիգայի մրցաշարերում հանդես գալու իրավունք են ստանում աշխարհի առաջնությունների չեմպիոններն ու մրցանակակիրները, միջազգային մի շարք մրցաշարերում հաջողության հասած մարզիկները: Կարող են մասնակցել տարբեր մարզաձեւերի ներկայացուցիչներ, որոնք հասել են բարձր արդյունքների, մեծ վարպետության: Օրինակ, Սուրեն Ղալաչյանը քիքբոքսինգի աշխարհի չեմպիոն է: Պրոֆեսիոնալ լիգայի մրցաշարերում մենամարտերն անցկացվում են 5 ռաունդից: Առաջին անգամ Հայաստանում կազմակերպվող պրոֆեսիոնալ լիգայի մրցաշարում մեր հանրապետության պատիվը կպաշտպանեն Կարեն Նահապետյանը, Կառլեն Մինասյանը, Հովիկ Թադեւոսյանը, Արտակ Քոչարյանը եւ Սուրեն Ղալաչյանը: ԱՊՀ հավաքականի կազմում ընդգրկված են ռուսաստանցիներ Ալեքսանդր Պոգորելովը, Դենիս Երմակովը, բելառուս Միխայիլ Չեպելինկոն, ուկրաինացի Ալեքսեյ Կանդալինցեւը եւ վրացի Դավիթ Շվելիձեն: Հարկ է նշել, որ պրոֆեսիոնալ լիգայում քաշային 25 կարգ գոյություն ունի: Ընտրվել են քաշային կարգեր՝ ձգտելով, որ մենամարտերն աչքի ընկնեն իրենց գրավչությամբ:

Այսօր ֆուլ կոնտակտ կարատեի միջազգային ֆեդերացիան ընդգրկում է 21 երկիր: Գոռ Վարդանյանը նշեց, որ որպես միջազգային ֆեդերացիայի նախագահ ինքն ամեն կերպ ձգտում է գոնե տարեկան մեկ միջազգային մրցաշար կազմակերպել Երեւանում: Եվ դա նրան հաջողվում է: Հերթական միջոցառումը կլինի 5-րդը: Մարզասերներին տեղեկացնենք, որ մրցումները տեղի կունենան նոյեմբերի 30-ին մարզահամերգային համալիրում եւ կսկսվեն ժամը 13-ին:

Էջը պատրաստեց ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՀ կենտրոնական բանկը 2004թ. համար հայտարարում է «Գործառնային» տիպի ենթակայանի եւ բարձր լարման մալուխների վթարային եւ նորմատիվային սպասարկման աշխատանքներ իրականացնող կազմակերպության ընտրության մրցույթ

Մրցույթին մասնակցելու համար անհրաժեշտ փաստաթղթերն են՝

- Տեղեկություն կազմակերպության մասին (կազմակերպության անվանումը, հասցեն, հեռախոսահամարը).
- Կազմակերպության աշխատանքներ կատարելու լիցենզիա, պետռեգիստրի վկայականի պատճեն.
- Կազմակերպության կողմից աշխատանքների ապահովման համար անհրաժեշտ տեխնիկական միջոցների վերաբերյալ հաստատված տեղեկանք.

Վերջին մեկ տարվա ընթացքում կատարված նմանատիպ աշխատանքների ցանկը.

2003թ. ֆինանսական հաշվետվությունը վերջին հաշվետու ժամանակաշրջանի դրությամբ (հարկային մարմինների կողմից հաստատված).

Տեղեկանքներ ՀՀ հարկային մարմիններից եւ կենսաթոշակային հիմնադրամից՝ 2003թ. գործունեության ընթացքում եւ տվյալ պահին կազմակերպության պետբյուջեի նկատմամբ ունեցած պարտավորությունների վերաբերյալ:

Փաստաթղթերը եւ տեխնիկական առաջարկությունները փակ, կնքված ծրարով «Ենթակայանի եւ բարձր լարման մալուխների վթարային եւ նորմատիվային սպասարկման մրցույթ» նշումով ներկայացնել ՀՀ կենտրոնական բանկ, Վ.Սարգսյան 6: Փաստաթղթերի ներկայացման վերջին ժամկետն է 2003թ. դեկտեմբերի 11-ը, ժամը 17:00:

Տեխնիկական պահանջների հետ ծանոթանալու համար զանգահարել ՀՀ ԿԲ Գործերի կառավարչություն 56-47-09 հեռախոսահամարով:

ՀՀ ԿԲ մամուլի ծառայություն

United Nations Development Programme

The United Nations Development Programme in Armenia seeks professionals for the following position:

National Consultant

The incumbent under supervision of the UNDP Portfolio Manager will carry out overall assistance to the assessment of the institutional and legal framework of interest group representation in policy process and to the drafting of national legislation. He/she will be responsible for: co-drafting the Background Report (December 2003-January 2004), co-drafting national legislation on lobbying and gift policy (February 2004-July 2004) and following up to the adoption of the law after the draft is submitted to the Government and the National Assembly.

Duration: December 2003-31 July 2004 (may be extended till October 2004 based on activities).

Qualification requirements

Education: Advanced University Degree in public administration, law, economics or related field.

Experience: At least 8 years of related professional experience at national level and at least 5 years working experience with the government and/or international organizations.

Excellent knowledge of the institutional framework of the country and of governance and business institutions specifically, excellent knowledge of the legislative process in Armenia, excellent research and analytical skills, excellent writing and reporting skills.

Good communication skills, capacity to take initiative and good judgment in understanding of her/his responsibilities.

Computer Skills: proficiency in the usage of computers and office software package (MS Word, Excel, Power Point), competency in the handling of web based management systems (internet/intranet, etc.).

Languages: Proficiency in English and Armenian. Knowledge of Russian is an asset.

Applications can be submitted through http://oc.undp.am site (vacancies announcements) or delivered hard copies to the UN House Security Desk (14 K. Liebknecht St.), to the attention of Ms. Anna Aghumian.

Full post profile is available at http://oc.undp.am (vacancies).

A complete application form should consist of:

1. A letter of motivation (in English);
2. A full CV accompanied by a recent identity photograph;
3. Copies of diploma(s).

Deadline: 2 December 2003, 17:00.

Only short listed applicants will be contacted.

United Nations Development Programme

ՄՐՑՈՒՅԹԻ ՀՐԱՎԵՐ

ՄԱԿ-ի Զարգացման ծրագրի Հայաստանի գրասենյակը հայտարարում է մրցույթ՝ հեռուստատեսային սոցիալական գովազդի պատրաստման եւ հեռարձակման համար: Մրցույթի հաղթող ընկերությունը կամ ընկերությունները կստանան մոտ 20 հոլովակի պատրաստման եւ հետագա հեռարձակման պատվեր:

Մրցույթին մասնակցելու համար անհրաժեշտ է մինչեւ ս/թ դեկտեմբերի 4-ը ՄԱԿ-ի Զարգացման ծրագրի գրասենյակ ներկայացնել.

1. ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի, կոռուպցիայի եւ աղքատության թեմաներով սոցիալական գովազդային հոլովակների (PSA) երեք սցենար, յուրաքանչյուրը 30 վայրկյան տեւողությամբ, հայերեն (առանձին ծրարով):
2. Գնային առաջարկ (առանձին ծրարով)՝ բաղկացած 2 մասից. ա/ հոլովակի պատրաստում, եւ բ/ հեռարձակում հանրապետական որեւէ հեռուստաալիքով:
3. Նախկինում պատրաստած սոցիալական կամ առեւտրային հեռուստատեսային գովազդների հոլովակների օրինակներ (VHS ֆորմատով):
4. Ընկերության գրանցման վկայականի պատճենը:
5. Այլ օժանդակ տեղեկատվություն եւ/կամ փաստաթղթեր:

Կնքված առաջարկները խնդրում ենք ներկայացնել ՄԱԿ-ի հայաստանյան գրասենյակ, պրն. Գագիկ Շահինյանին, Երեւան, Կառլ Լիբկնեխտի 14 հասցեով: Ծրարի վրա խնդրում ենք նշել՝ **Սոցիալական գովազդ (PSA)**:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՀ կենտրոնական բանկը 2004թ. համար հայտարարում է օդորակիչ սարքերի վթարային եւ նորմատիվային սպասարկման աշխատանքներ իրականացնող կազմակերպության ընտրության մրցույթ

Մրցույթին մասնակցելու համար անհրաժեշտ փաստաթղթերն են՝

- Տեղեկություն կազմակերպության մասին (կազմակերպության անվանումը, հասցեն, հեռախոսահամարը).
- Կազմակերպության կողմից աշխատանքների ապահովման համար անհրաժեշտ տեխնիկական միջոցների վերաբերյալ հաստատված տեղեկանք.
- Վերջին մեկ տարվա ընթացքում կատարված նմանատիպ աշխատանքների ցանկը.

2003թ. ֆինանսական հաշվետվությունը վերջին հաշվետու ժամանակաշրջանի դրությամբ (հարկային մարմինների կողմից հաստատված).

Տեղեկանքներ ՀՀ հարկային մարմիններից եւ կենսաթոշակային հիմնադրամից՝ 2003թ. գործունեության ընթացքում եւ տվյալ պահին կազմակերպության պետբյուջեի նկատմամբ ունեցած պարտավորությունների վերաբերյալ:

Փաստաթղթերը եւ տեխնիկական առաջարկությունները փակ, կնքված ծրարով, «Օդորակիչների վթարային եւ նորմատիվային սպասարկման մրցույթ» նշումով ներկայացնել ՀՀ կենտրոնական բանկ, Վ.Սարգսյան 6: Փաստաթղթերի ներկայացման վերջին ժամկետն է 2003թ. դեկտեմբերի 12-ը, ժամը 17:00:

Տեխնիկական պահանջների հետ ծանոթանալու համար զանգահարել **ՀՀ ԿԲ Գործերի կառավարչություն 56-47-09 հեռախոսահամարով:**

ՀՀ ԿԲ մամուլի ծառայություն

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՀ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿԸ ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒՄ Է ԿԱՊԱԼԱՌՈՒ ՇԻՆԱՐԱՐՆԵՐԻ ԸՆՏՐՈՒԹՅԱՆ (ՈՐԱԿԱՎՈՐՄԱՆ) ՄՐՑՈՒՅԹ 2004թ. ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐՆ ԻՐԱԿԱՆԱՑՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Մրցույթին մասնակցելու համար պետք է ներկայացնել հետեւյալ փաստաթղթերը՝

Տեղեկություն շինարարական կազմակերպությունների մասին (կազմակերպությունների անվանումը, հասցեն, հեռախոսահամարը).

Շինարարական աշխատանքներ կատարելու արտոնագրերը, պետռեգիստրի վկայականի պատճեն.

Կատարված նմանատիպ աշխատանքների ցանկը.

Տեղեկանք հարկային մարմիններից եւ կենսաթոշակային հիմնադրամից՝ տվյալ ձեռնարկության պետբյուջեի նկատմամբ ունեցած պարտավորությունների վերաբերյալ.

Փաստաթղթերը անհրաժեշտ է ներկայացնել փակ ծրարով, վերջինիս վրա նշելով «Ընթացիկ վերանորոգման աշխատանքների իրականացման կազմակերպությունների մրցույթ» ՀՀ կենտրոնական բանկ՝ ք. Երեւան, Վ.Սարգսյան 6 հասցեով, հեռ.՝ 56-45-53: Փաստաթղթերի ներկայացման վերջին ժամկետն է 2003թ. դեկտեմբերի 8-ը, ժամը 12:00:

Մրցույթում հաղթող կազմակերպությունները կտեղեկացվեն:

ՀՀ ԿԲ մամուլի ծառայություն

ՀՀ Կենտրոնական բանկը 28.11.2003 թ. ժ. 9:00-ից սահմանում է արտարժույթի հետեւյալ հաշվարկային փոխարժեքները ու գնման եւ վաճառքի հետեւյալ գները

ISO-ի կոդը	Միավոր	Արտարժույթ	Հաշվարկային փոխարժեք	Գնում	Վաճառք
USD	1	ԱՄՆ դոլար	566.17	560.50	571.80
EUR	1	եվրո	673.86	669.80	677.90
RUR	1	ռուս. ռուբլի	19.04	17.90	20.20

United Nations Development Programme

The United Nations Development Programme in Armenia seeks professionals for the following position:

National Consultant for producing the background report

The incumbent under supervision of the UNDP Portfolio Manager will carry out assessment of the institutional and legal framework of interest group representation in policy process (Assessment). He/she will be responsible for contacting, interviewing and networking with the leadership of interest groups, business sector, lobbyists involved in the policy process in Armenia, including National Assembly, Government, Presidency; Identifying and compiling data from most recent studies, reports, policy and analytical papers and surveys that will contribute to carrying out the Assessment; making recommendations based on the Assessment.

Duration: December 2003 31 January 2004

Qualification requirements

Education: Advanced University Degree in public administration, economics or related field.

Experience: At least 8 years of related professional experience at national level and at least 5 years working experience with the government and/or international organizations.

Good knowledge of the institutional framework of the country and of governance and business institutions specifically; familiarity and networking with interest groups, lobbying groups and business sector, ability to analyze problems, make recommendations and present proposals for improvement of change in policies and procedures.

Good communication skills, readiness to learn about the UN in general and UNDP in particular, capacity to take initiative and good judgment in understanding of his/her responsibilities.

Computer Skills: proficiency in the usage of computers and office software package (MS Word, Excel, Power Point), competency in the handling of web based management systems (internet/intranet, etc.).

Languages: Proficiency in English and Armenian. Knowledge of Russian is an asset.

Applications can be submitted through http://oc.undp.am site (vacancies announcements) or delivered hard copies to the UN House Security Desk (14 K. Liebknecht St.), to the attention of Ms. Anna Aghumian.

Full post profile is available at http://oc.undp.am (vacancies).

A complete application form should consist of:

1. A letter of motivation (in English);
2. A full CV accompanied by a recent identity photograph;
3. Copies of diploma(s).

Deadline: 2 December 2003, 17:00.

Only short listed applicants will be contacted.

Գովազդի համար զանգահարել՝ 58-24-83

«Գինդ» տպագրատուն, Երեւան, Բաղրամյան 70ա Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69150. Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրված է տպագրության՝ 27. 11. 2003 Գինը 100 դրամ